

అమృతాంజనము

30475

(ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును)

VOL. 6.

చెన్న పట్టణము 1919 వ సం॥ ఏప్రిల్ నెల 9 వ తేది బుధవారము

NO. 7.

నంపుటము. ౬

సిద్ధాంతి నామ సంవత్సర శ్రేణి మాస శుద్ధ దశమి గం.

సంచిక ౭

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమాషధము

వెల స్వల్పము
తల నొప్పులకు
వేరు పొందినది.
గుణము లేకుండిన
మీ వైకము మీకు
ఇయ్యబడును.
వనమూలికలచే
చేయబడును.
సువాసన గలది.

గుణ మధికము
పంచభావను
చూచి కొనిన
మోస ముండదు.
ఒక సారి పరీక్షించి
చూడుడు.
చక్కని డబ్బీలో
వెల రా అణాలు.
అన్ని దుకాణముల
లోను దొరుకును.

అమృతాంజనము డిపో,

6, రంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు.

102, శ్రీధర్ రోడ్డు, పోస్ట్, బొంబాయి

100 మిక్కిలి మనోహరముగు సువాసనకలిగిన 125

(రిజిస్టరు) ఆటో డిల్ బహార్ (రిజిస్టరు)
కాబడినది కాబడినది

ఇట్టి కాలపురుచి కనుపడును. సాటిలేని మనోహరముగు సువాసనగలది.
ఆల్కాహాలుగాని, పారాయముగాని, చేర్చబడకయే సిద్ధము
చేయబడిన కేరల పువ్వుసారము.
నీ తువాలపై కొన్ని బిందువులు చిలుకరించినచో, మనోగర్భ
మగు సువాసన నిష్పలకరించును.
ఈ క్రింది సీసాల పరిమాణములో నుండును.
(చిన్న నైజు ఆర (డ్రాం) సీసా 1-3 రు 0-8-0
చుక్కలకం నైజు 1 (డ్రాం) " " 0-12-0
కేరళక నైజు 2 " " 1-4-0
వెద్ద నైజు 4 " " 2-0-0
వి. పి. ఖర్చులు బుడ్డి 1-కి 0-6-0, 3 బుడ్డకు 0-14-0 ప్రత్యేకము
పల్లెల, పట్టణములందలి ప్రసిద్ధులగు ప్రతిపాత్రులలోను దొరుకును. దీనికి
అనేకమగు నకలు సెంటు కలవు. కావున తాము కొనుగోవుచు సీసానైన
ను, కార్డునైన ఆటో డిల్ బహార్ కను చేరును పరిశీలించుచు. ఈ ఆటో
డిల్ బహార్ యొక్క గలక్షణములను పరిశీలనచేయగోరువా రీ దిగువవాటికి
ప్రాసినచో అదాకివత్తు గల సువాసనకార్డు ఉచితముగ పంపుదురు.

సాక్షుయోజనము:— ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ, నెం. 155, జుమ్మా మసీదు వీధి, బొంబాయి.
మదరాసు యోజనము:— మెహతాపురము శ్రీమంత్రి, వై నాబాబ్ రోడ్, మదరాసు.

శ్రీ కృష్ణ భారతము 1511

కవిరాజు కీర్తనార్థ కృష్ణమూర్తి కాశ్మీరీ గారిచే మూలా
సారముగా నులభి శైలిని రచించి బడినది. ఇందు గన్నయాడుల
భారతమున లేని కథ లెన్నో కలవు.
1 వ సంపుటము (అది సభాభాగ్యములు) వెల ౫ 0-0-0
2 వ సంపుటము (అరణ్యభాగ్యము) 3 0-0-0
3 వ సంపుటము (విరాటోద్యోగములు) 3-0-0
పోస్టేజీ కొనుగోరు భరించుకొను. వైపు స్త్రీకములు రా
యల్ నైజు గ్లెజ్జా కాగితము కాలికో వైదు. కలయువాడు:
శ్రీ సేజ్, కలాశతి ప్రిన్సు, రాజమండ్రి అని వ్రాయవలెను.

మలను చందనము

(1251) మెగ్గోగమునకు మేకాకము.
మందు తుప్పొక్కు సున్నుట్లు ఎవరికిని
లేనివాడు. పత్తము లేదు. పిచికార్
యన్నును కడవకేళ్ళు కనిలేదు. దుచ్చ
తైన మా మలచందనము ఎటువ
తెలుపు, పచ్చ ఆకు మును విధముల
మెగ్గోగమును మేకాకము నూర్చును. డబ్బీ 1-కి 2-0-0
గంధర్వభార్యసి, రాజమండ్రి.

Mr. G. W. M. Reynold's Novels

Other Big Type Editions.

	Rs.	A.
GRACE DARLING or		
The Heroine of the Fern Island	0	12
Mary Price 8 vols. Re. 5- Partridge 3 vols.	1	12
Faust 2 vols. Re. 1-8-0 Wagner 3 vols.	1	12
Seamstress in 2 vols. Re 1. Margaret 4 vols.	3	0
Necromancer 3 vols. 2-4-0. Agnes 3 vols.	6	0
Old London, 3 vols. 2-4-0. Mary Stuart 2 vols.	1	4
Pope Joan 3 vols. 1-12-0. Coral Island 4 vols.	3	0
Kenneth 4 vols. Re. 3. Soldier's Wife 2 vols.	1	4
Robert Macaire in 2 vols.	1	0
Young Duchess, in 4 vols.	3	0
Bronze Statue 4 vols.	2	0
Canonbury House in 3 vols.	2	4
Ross Lambert, 4 vols.	3	0
The Assassins of Glence 4 vols.	3	0
Mysteries of London 13 vols.	7	0
Mysteries Court of London 17 vols.	12	0
Emerson Eugene's Boudoir 3 vols.	2	4
Mary Middleton 2 vols.	1	8
Rose House Plot 4 vols.	3	0
Pickwick Abroad 3 vols.	2	4
Loes of the Harem in 4 vols.	3	0
Young Fisherman, complete	0	10
Master Timothe's Book Case 3 vols.	1	12
Mysteries of Paris by Eugene Sue in 2 vols.	1	0

(Postage etc. Extra for all Books)
The SUPERIOR WATER CO.,
536 Post Box 167 (A) Madras. E.

ఉచితము! రు. 3000. ఉచితము!
వివరముల కొరకువారికి తెలుసుబడును.
ఏజెంట్లు మంచి కమీషను గువ్వబడును.
అడ్రెసు:— ఇ. ఎం. కర్మ అండ్ కంపెనీ,
1527 పోస్ట్ కాశేలర్, నోవావరీ జిల్లా.

గం విజంట్లు కావలెను.
యా గుర ప్రచురించిన కంపెనీలో పనులుచేయు
టకు రూ. 30 మొదలు రూ. 50 వరకులో అన్ని జిల్లాలు
లోను యేజెంట్లు కావలయును. అక్కి బిల్డర్, 12-4-1919
లోను దరఖాస్తు పంపుకొనవలయును. (1558)
కర్మబిల్, S. P. B. Co. Ltd. రాయపురం, మదరాసు.

మదనకామేశ్వర లేహ్యము
ఇది మేహదా, విక్రాం, శుక్లవస్త్రము, అతిమూర్తమున
హరించి, మిక్కిలి బలమును, వీర్యవృద్ధిని, యౌవన శుభమును,
సంతాప్తాప్తినికలిగించు వస్త్రప్రసాదము. 2 డబ్బీలు చాలాను.
20 తులముల డబ్బీలు. 1. వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము.
పి. క. వి. అండ్ కం, పొందూరు, గుంటూరు జిల్లా.

వికోరియా ఆసుపత్రి, కాకినాడ.
అంతరీక్షమును బహువిధముగా
బాగుచేయుటకు. ఎన్ని సంవత్సర
చాలవండి గ్రుడ్డితనముచే బాధ పడి
నను, తిరిగి దృష్టిని (చూపు) పొంద
గలరు. కంటిలో పువ్వులు, ఎరుపులు, కురుపులు, దరదలు
వగైరా సమస్త క్షేత్రాంగములు పురుగుచును. కడు వీరల
కుచితము.
వి. గోపాలకృష్ణయ్య, యం. డి. సర్జను.

మోహన శైలము:— శ్రీ పురుషులు నాడు
టకు యోగ్యమైనది. మదడుకు నలువడయును.
వెండ్రుకలు రాలకుండును. వెండ్రుకలు నునుపు
జేరును. సువాసనగలిగి యుండును. 0-12-0
అమృతాంజనము డిపో, 6 రంబుకెట్టివీధి

కళాశాల నిర్వాహకులను కర్మాగార నిర్వాహకులను కాశ్చీయభిప్రాయములను పొందితిమి. చాట్టక్ గారిని సంకల్పించుటకు వారికోరికకు స్వామిదొర (కత్తెయ్య)

గారి ద్వారా జరిగింది. ఈయన నిర్యాణమునకు అతడు సులభముగా ఉన్నట్లు అయినను కర్మాగారము కాస్త్రమునకు వెళ్ళి నిర్యాణముచేసి, దక్షిణపుగేటు వెళ్ళుచున్న పనుల గొట్టరిని కాస్త్రమునకు తీసుకువచ్చారు. కాని ఆగేలే లేదు. ఒకటి తూర్పువైపు గేటునుగూర్చి ముచ్చటించుచో ఆగేటును ఎన్నడను పనులగొట్టరికట్టలేదు. ఎట్లు కట్టినది అట్లే యున్నది.

36-10-18 తేదీకి ఫ్యాక్టరీమీద వెచ్చించిన ఖర్చులు 5000 వివరములున్నవి. కావలసినవారు కళాశాలనువచ్చి చూచుకొనవచ్చును. ఫ్యాక్టరీయనగా ఒక మగ్గులతో కాదు. మగ్గులు ముంపుచేసిన కాలకూడ నందచేయున్నది. గత సంవత్సరము లో జరిగిన ఖర్చుకు ఇదే సమాధానము.

గత పరివర్తనపు తేజవాదలో 1919 జనవరిలో జరిగినది. అప్పుడు బందరువారు 4,9 గు రుందీరి. మిగిలినవారందరూ అన్యులు. కాంసిలుసభ బందరులో జరిగినది. ఇక్కడకు వచ్చిన వారిలో ఎక్కువమంది బందరువారే.

నేనును ప్రిన్సిపాలుగారును మిక్కిలిమే. పరమమిత్రులను కూడాను. అందుచే "ప్రిన్సిపాలుగారి అభిప్రాయములకు భిన్నముగనున్న యాపాధ్యాయులనుగూర్చి గవర్నరు బాధిదానికి తెలియజేయవలసి" నిజముకాదు. ఇది సర్వబద్ధము. టీచర్లకుండు కష్టనిష్ఠులనుగూర్చి వారు పాలక సంఘమునకుఁబెన్చిన ఏకాగ్రీతములను తొక్కివట్టలేదు. ఇట్టికాగ్రీతములే అరుదు. ఉపాధ్యాయులకుగూడ పాలకసంఘములో బ్రాతినిధ్యము కలదు. సీతారామారావుగారు 5 సంవత్సరములు ప్రిన్సిపాలుగ నుండిరి. వానుమంతరావుగారు 3 సంవత్సరములు పాలకసంఘములోసభ్యులుగ నే లేరు.

వివిధవిద్యకాఖల యాపాధ్యాయుల యొక్కయు, కర్మాగారములవారియొక్కయు స్వాతంత్ర్యమును ప్రిన్సిపాలుగారు ఎంతవరకు పరిపాలింపవలెనో అంతవరకే పరిపాలించుచున్నారు. రాజీనామా లేదుకైనది సంగతిచూడగా దెలిసియున్నాను.

ఇంతవరకు పురాణం నూరికాస్త్రముగారి ప్రశ్నలకు సమాధాన మొసంగితిరి. వారు కళాశాల పరిపాలనలో నూచిందిని సంస్కరణములనుగూర్చి వాడుకలోని అభిప్రాయములను బ్రాతినిధులచేసాను. ఏసంస్కరణములనైనను, నూచింపదలచినప్పుడు, ముందుగ పరిపాలనయొక్క ప్రస్తుతస్థితిగతులను సరిగ్గా తెలిసికొని యుండవలెను. అంతేకాదు. ఏవి ప్రస్తుత సందర్భములో అచరణీయములలో, ఏవి కావో, తెలిసికొనటకు తర్సంబంధమైన అవధివముకూడ గొంత ఉండవలెను. పరిపాలనలో మనము నేక మైక మున్నును గోరవచ్చును. కాని యిది యొకమాత్రం అచరణలోనుండి, యుండవచ్చును. కొంతకాలమునకు వానికీళ్ళను గనిపెట్టియుండుటచేత, వానిని ప్రస్తుతము తొలగించియుండవచ్చును. అచరణ ముందుగా తెలిసికొని యుండవలె. బయటకొక ప్రజాశక్తి సరిగ్గా గనుపట్టి అచరణలో నది పనిచేయదని అనుభవముచే తెలిసికొనియున్నప్పుడు, ఇంకొక ప్రజాశక్తి నవలంబించక తప్పదు. ఈ పూర్వ పరసంకర్షములను తెలిసికొనినప్పుడే, పరిపాలన నిబంధనలను మార్చుటకు అధికారముగలదు కాని, ఇదియేమియు తెలియకనే, సులహ్ లొసంగినయెడల, అది కేవలము నిష్ప్రయోజనము.

నూరికాస్త్రముగారు నూచించిన సలహాలో నిదర్శనమునకై ఒకవిషయము గమనింపుడు. కళాశాలయొక్క పాలకసంఘములోని సభ్యులు ఒక్క-బందరువారేకాక, ఆంధ్రమండలములోని అన్ని జిల్లాలనుండియు గొంతయు ప్రతినిధులుగూడ నుండవలెనని నూరికాస్త్రముగారు కోరుచున్నారు. ఇట్టి ప్రతినిధిసంఘముకంటే విద్యాలయమున బరిపాలించుట సాధ్యమగునో కాదో కొంచెమెవరితో నాలాచింపుడు. పాలకసంఘము సామాన్యముగా వారమున కొకమార్త నను గలనుకొనచున్నది. ఒక్కసభ్యులందుకూడగంటలు తక్కువ పట్టుటలేదు. ఇట్టిసందర్భములో ప్రతినిధులు అన్ని జిల్లాలనుండియు (బడివారము సభ్యులకంటె) కలరా? ప్రస్తుతము పాలకసంఘమునకు సభ్యులు పదిమంది. ఒకపదవి మాత్రము ఖాళీగనున్నది. తక్కినవారందరును బందరువారే. ఈ పదిమందిలో యాదృష్టసఫలమైన ఉపాధ్యాయులు ముగ్గురుండుటకు అవకాశ మేర్పరుపబడినది. ఇద్దరట్లు మొందగ నుండియున్నారు. కొంతకాలము క్రిందట పాలక సంఘములో కవులవరము నుండి కొళందరెడ్డిగారిని సభ్యులుగ నియమించిరి. కాని వారు 50 గా రాలేక పోయిరి. తేజవాదనుండి వెద్దెట్ల మీరయ్యగారిని సభ్యులుగ నియమించిరి. కాని మీరును సరిగ్గా రాలేక పోయిరి. ఈ యనుభవమున పిమ్మటనే పాలక సంఘములో గ్రామాంతరాలను నియమించుట యొక్కముగ లేదని అపద్ధతి

నిరమింపబడినది. గ్రామస్థులలో గూడ నీవిషయమును కొంచెము ప్రోత్సహించి కవులను నుండవలసిన అవకాశముగలదు. ఉద్యోగులను నియమించుటలో గూడ గొన్ని చిక్కులుగలవు. ముందుసంవత్సరముల కొకమారు ఉద్యోగులు తొగి ఎన్నుకొనబడెదరు. నేను ఈ యెన్నికలలో రెండుమాత్రము, ఇతరులను గార్వద్యోగ నెన్నుకొన వలసినదని గోరియుంటిని. నేనీవిషయము అనాలోగ్యముగా నున్నప్పుడు కూడ నీవిషయముగ భారమును నామెడనుండి తొలగించ వలసినదిగ గోరియుంటిని. కాంసిల్ నన్నే తిరిగి తిరిగి ఎన్నుకొనుట దురుస్థితిని. పరివర్తనపుష్కలలో నెవరైన నీ గాధ్యమును నిర్వహించుటకు సంసిద్ధులైన యెడల వారు కాంసిలయొక్క విశ్వాసమునకు వాస్త్రులు, కార్వద్యోగ నుండవచ్చును. నేను కాస్త్రముగ, నీవనిన జేయుచుండవలెనను అసక్తి నా కంటెమాత్రమున లేదు. నాప్రస్తుత కేరీర్ స్థితిలో నీ పనిని నానండి తప్పించినయెడల నే నెంతయు కృతజ్ఞుడనయ్యెదను. నూరికాస్త్రముగారి సందర్భములను తెలిసికొని యుండక పోవుటచేత, అన్ని జిల్లాలనుండి ప్రతి నిధులు గలిగిన కాన్సిల్, పాలక సంఘముగ నేలయుండకూడదని ప్రశ్నించు చున్నారు. కాన్సిలులో 50 మంది సభ్యులుగలరు దీనిలో బందరువారు బహుస్యలు. ఈసభ్యులకిందుకి కొరవయినను, ఎప్పుడైన నీ సభ్యులకు కూడవలసిన కొరము కూడటయే కష్టమగు చుండెనని, దీని నధ్యక్షుడు తెలిసినవారు గ్రహించ గలరు. ఎప్పుడో ఒకమాత్రం సమావేశ మయ్యెడి కాన్సిలు కూడటయే దుష్టమగుచున్నప్పుడు, మానునకు మూడు, నాలుగు మాత్రము, కలిసికొన వలసిన పాలకసంఘముగా దానిని మర్చిపోయి, సాధ్యసాధ్యములను సరిగ్గా యోచించి చెప్పివేయటమే. కళాశాల ఆంధ్రముందరిది కయినను, దీనిని దగ్గరనుండి నడుపవలసిన బాధ్యతమాత్రము పూర్తిగ బందరువారిచే యని ఒప్పుకొనక తప్పదు. ఇతర జిల్లాల వారు కళాశాలకు సమావేశమై చేయుచున్నదికూడ బందరు వారు ఈ కార్యభారమును తమవై చేసికొనిరను భారమున చేతనే యిది చెప్పటకు నందియున్నాను. బందరు పూర్వతన పాలక సభ్యులనైననే, కళాశాలయొక్క బాగానూ ఆధార పడియుండక తప్పదు. వీరే, ఒక్క బందరు పాలకకళాక, నకల ఆంధ్రదేశ్ బాగులను, కళాశాలకు విరాళము లొసంగిన ఆంధ్రేశ్వరులనుగూడ, కళాశాల పరిపాలన విషయములో బాధ్యులు. కావుననే, అన్ని జిల్లాలనుండి ప్రతినిధులు గలిగిన కాన్సిలునుండియే పాలక సంఘము ఎన్నుకొన బడుచున్నది. ఈ పరిపాలనా పద్ధతి కేవలము స్వకపోల కల్పితము కాదు. మంగళేశ్వరునందలి వాతీయవిద్యా పరివర్తనయొక్కయు పూనాలోని డక్కను సభయొక్కయు ప్రజాశక్తిలను బరిశీలించియే, ఈస్థితిని తయారు చేయబడినది. ఈస్థితిను 50 కిలన్సామి అత్యంతగా రెంతయో, ప్రోత్సహించి తీరించి, సంస్కరించిన పిమ్మటనే, నిజమైన జేయబడినది. ఈ స్థితిను ఎంతమాత్రమును మార్చకూడదని నేననుట లేదు. ప్రపంచములో మార్పుగని స్థితి ఎక్కడను లేదు. కాని మార్పులు అచరణీయమగునా గాదా యను విషయమును మాత్రము ఆలోచించి తీరవలయును. 11 జిల్లాలలో, 72,000 మైళ్ళ చతురపు మైళ్ళమీద వ్యాపించియున్న ఆంధ్రమండలము నుండి ఎన్నుకొనబడు ప్రతి నిధులు ఒక మూలనున్న ఒక విద్యాలయమునకు దగిన ఆదాయమును సమకూర్చును, కృతనిధానమును గల్గించును, కళాశాలను బరిపాలింప గల్గుట యాచరణీయము కాదని నూరికాస్త్రముగారు తెలిసికొందురు గాక! పోర్టుల క్రింద నున్న మూక్కోణముగూడ జిల్లా బోర్డువారు తమ యధీనము క్రింద నుంచుకొనక, ఆయామూక్కోణము, ఆమూక్కోణము, ఆయా తాలూకా బోర్డువారు యధీనముననే ఉంచుచున్నారు. ఒక యూనివర్సిటీని పరిపాలించుటకు విశేష వ్యాప్తి గల ప్రతినిధిసంఘము పాలించుట సాధ్యమగునని, ప్రతి కళాశాలనుగూడ నా నెద్దసంఘమే పరిపాలించవలెనని గోరుట యొక్కముకాదు. గవర్నరు మెంటు వారి క్రిందనున్న బాలికాపాఠశాలలనుగూడ ఆయా మున్సిపాలిటీవారి యధీనముచేసి, గ్రాంటులనిచ్చుపద్ధతి రావలెనని గవర్నరు మెంటువారికే కోరికగలదు. తెలంగాణముగారే స్థాపించబడిన నేమనో యూనివర్సిటీవారు కూడ, తమక్రిందనున్న ప్రత్యేకవిద్యాలయములను బరిపాలించుటకు, స్థానికసంఘములనే ఏర్పరచిరి. నోటిలు కాలేజీ లుండవచ్చుమిదవవారివైనను దానికి బందరులోనే స్థానికసంఘమున కధీనముచేసిరి. స్థానికసంఘమునకున్న ఎరుక, బాధ్యత, అవకాశము, సౌభ్యము, ఇతరసంఘముల కంటెకాలదని వేరుగ తెప్పునవరములేదు. పాలకసంఘములో ఒకరిద్దర గ్రామాంతరాలను చేసికొని నర్వదే సరిగ్గానప్పుడు, విశేషముగ లే

గ్రామాంతరాలను గల్గిన కాన్సిలును పాలక సంఘముగా మార్చుట ప్రేమస్ఫూర్త మెంతమాత్రమును గాదు.

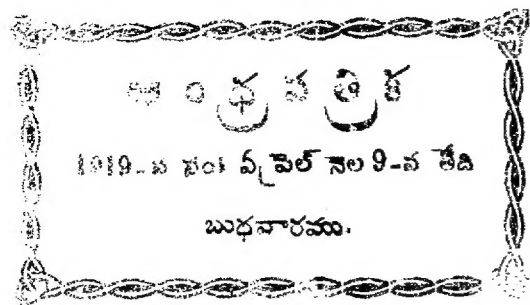
కళాశాల ఆదాయములో ఇన్నిశాతము ఇందుకు, ఇన్నిశాతము అందుకు అని విభజనము ప్రత్యేకముగ జేసి, దానిలో అయినభాగముకంటె, నెవ్వర గృహనిర్మాణములకుపయోగించ కూడదని కాస్త్రముగారు కోరుచున్నారు. ఇప్పుడు కాస్త్రముగారి పరిమాణములను మించి జరిగియుండలేదు. పరిపూర్ణముగ భవననిర్మాణము అయిన తరువాత ఇట్టి నియమములను ఉపయోగించవచ్చును. ఇప్పుడొకటుంటే ఒకటిలేదు. వాడుంటే బొంగరము లేదు. ఉపాధ్యాయులకు నకలులు కావలెను. పూజా మందిరములు లేవు. ఆరామ గృహములు లేవు. ఏపాకలో-ఏగడినెలో చేసికొని కాలక్షేపము చేయుచున్నారు. ఒక యువతినచే 2500 రూపాయలు ఉపాధ్యాయుల గృహనిర్మాణమునకు ఇచ్చినారు. ఇది అందుకు వినియోగించక విప్పివేసా! ఈ విధముగ నియమిత పరిమాణమునుండి మోచుకొని యుండవచ్చును. కాని ఇంతవరకు సమకూడినది కలదు. రూపాయి 55,000 కు మించి భవనములకు వ్యయము అయియుండలేదు. మొదటనుండి లెక్కచూచుచున్నపుడే ఇంతవరకు అయియున్నపుడును, కాస్త్రముగారి మాతననియోమకముయొక్క అర్థమేమా తెలియకున్నది. అవగావనాలయన దానిలో వారు కోసినవకారము అయినవరకు రు. 60,000 లు భవనములమీద ఖర్చుపెట్టక రు. 45,000 లు మాత్రమే ఖర్చుపెట్టబడె ననియో! అట్లుయినచో వారి ప్రేరణ ఎటువంటిదిగదా!

కాఖ తరువాత కాఖను పరిపూర్ణము చేయవలసిన కాస్త్రముగారు చెప్పచున్నారు. ఒక్కొక్క కాలంలో పరిపూర్ణము అంతెక్కడ? యన మెకానికలో ఇంజనీరింగు బొంబాయిలోని విక్టోరియా జెన్సికల్ ఇన్స్టిట్యూట్ కలెజీనీ, నవ కర్నాటకాలోని బొంబాయిలోని నైజామాంకాలేజీ అఫ్ కామర్స్ కలెజీనీ కాబోలు మీ యర్థము! అట్లుయినచో ఈ కార్యము మనకులన మీవలన కాదుగదా, ఆంధ్రులందరివలనను గూడకాదు. 4-5 కోట్లరూపాయలకు తగినజిల్లాచన ఒక చిన్నమాయయందు ఇమిడ్చి యున్నారు. కాని వీరు కేరొకచో "వ్యవసాయ కాఖ 4 ఏండ్ల క్రిందనే ఎంచుకు ప్రారంభించి యుండలేదు?" అని ప్రశ్నించుటచేత దీనికి సామంజస్యము తెలియకున్నది

OLD BOYS' ASSOCIATION.
"An old Boys' Association" of the R. Ch. High School, Pithapuram, was formed on 8-12-1918. Its first School-day will be held on Saturday, the 3rd May 1919. The minimum annual subscription for membership is Re. 1/- . All the old boys of the School are earnestly requested to co-operate heartily and send in their subscriptions to the undersigned with their full addresses at an early date.
R. Ch. High School,
Old boys' Association,
Pithapuram. (1551)
24th March 1919.
Panuganty-Rajah Rao.
G. Ch. Venkateswarulu.
Joint Secretaries.

160 పుటల పుస్తకము ఉచితము
అనాలోగ్యమున కాస్త్రముగారు పొందుట స్వాభావికమైన కొన్ని విధులను అనుసరించుటవలననే గలగుచున్నది. ఈ ఉచితమైన పుస్తకము అనాలోగ్యమునకును కలగజేసి కేరీర్ సాధ్యమును దృఢపరచుచు, ఆ యువశక్తిని ఇప్పించును. ఈ పుస్తకము ఇనాముగా నియమమును, పోస్టుచార్జీ యు మే మే భరించి పంపెదము. పేరునే వ్రాయకొరెదము. (219)
వైద్యకాస్త్రము మణిశంకర్ గోవిందజీ,
అంతరిక్షవా బోమధాతం, 157, బ్రాడ్వే, వ్రాన్
పంటివైద్యము. 1564

డాక్టరు గిబ్బిక (బదర్సు)
కన్నడైన్ లేన్, ఎన్నూరు, మద్రాసు.
ఈ రణవైద్యులు ఏకాగ్రము చేరిన పుస్తకము వెండిచేయవలసి యుండిన నెప్పిలేకుండ సీకచేయదురు. బలహీనమైన పుస్తకము బంగారు కట్టులచేత బలపరచుట నందుగల పుస్తకము బంగారుచేత మాయము, కట్టు క్రొత్తకట్టుకు, ఇంకను పండినబంధమైన అన్ని వ్యాధులను మూతనవైద్యకాస్త్రప్రకారము మిక్కిలి తక్కువ ఛార్జీకి చికిత్సచేయ వుండుట వచ్చియున్నాను. పండిన తియవర్షము నొప్పిలేకనే తీయబడును.

ఆత్మ ప్రబోధము

కా. "నూనెక కాంతగుణప్రభాను నతిసంకుఢాంతిశ్చాను న
"జ్ఞానారణ్యకృతాను సంజలిపుటోద్రాజమానుక" ననా
"శ్రీశారాయణపాదపద్మముగళి చింతామృతాస్వాద నా
"ధీనుక కిక్కిరణంబు సేవితకేక జేవాహితుండుగ్రతేక.

శ్రీమన్నారాయణ పాదారవింద సేవనము సకల కళ్యాణకర ముద్రప్రపంచేతిహాసంబు లనంత ముఖంబుల బోధించు చున్నది. ఆపదయందు నారాయణనామసంకీర్తనము శుభస్థితియందు హం భావము మనుజులకు సహజస్వభావము. ఆవత్సమ యములగు మనయందు దంతర్గతములైన మహా శక్తులు విజృంభించి సహజమైన జాతీయచైతన్య మును వ్యక్తము చేయుచుండును. ఐరోపా మహా సంగ్రామమునకు పూర్వము అమెరికా ప్రజలయందు దంతర్గతమైన మహాశక్తిస్వరూప మగోచరముగ నుండెను. అమెరికా దేశస్థులను వ్యాపార లాలసు లనియును భౌగోళియు లనియును ధనపితృచక్రస్థు లనియును వీర్యరహితు లనియును మూరపుఖండ వాసులు పరిహసించుచుండిరి. అమెరికా దేశీయు లవసర మానన్నమైనపుడు వారి యాత్మకీర్తిని ప్రకటించి యూరపుపశ్యతను లోకశాంతిని గా పాడగలిగిరి. సకలజాతులందును సుగుణబీజములు క్రక్షిప్తములై సమయ మానన్నమైనపుడు బహి ర్గతంబు లగుచుండును. భారతజాతీయందు చిర కాల సంవర్ధితంబై ప్రక్షిప్తంబైన శాంతస్వభావ మును సాధుశీలమును ప్రకటించుటకు సత్యాగ్రహ వ్రత ముదయించినది. చిరకాల పరాధీన స్థితి మతసంస్కారము ధర్మప్రవృత్తి భారతీయుల నాధ్యాత్మికత్వ ప్రవర్తకులను జేసినవి. ఈతి భాధలకు లోనగుచున్నను అన్నములేక మాడు చున్నను రోగప్రీతి లగుచున్నను పరాధీన స్థితి యందున్నను భారతీయులు క్రసన్న చిత్తులై సంచ రించగలరు. భారతీయుల యాధ్యాత్మికప్రవృత్తిని ఆధిభౌతికప్రవృత్తియందు మునిగి తేలుచున్న పా శ్చాత్యులు గ్రహించజాలరు. అయిదుగంటలకు పాచినోటను తేయాకునీటిని రొట్టెముక్కను తిన మరగినవారలకు భారతీయుల యుపవాసస్వభావ ముగాని యాధ్యాత్మికప్రవృత్తి గాని నిగ్రహ సామ ర్థ్యముగాని ఆత్మబలముగాని గ్రాహ్యము గాజాల రు. భారతజాతీయందు లోకమునందే యితరజాతి యందును సగోచరంబైన ధర్మస్వభావము ప్రక్షి ప్తముగ నున్నది. ఈ పరమధర్మరహస్యమును గ్రహించజాలని పాశ్చాత్యకండితులు పాశ్చాత్య మతప్రవర్తకులు పాశ్చాత్యరాజ్యతంత్రజ్ఞులు పా శ్చాత్యకత్రికానిర్వాహకులు పరిహసించుటయును నిందించుటయును ధిక్కరించుటయును జెడరించుట యును సహజము. పాశ్చాత్యపాతకవర్గము వారి వైస్యబలమును నాయుధబలమును ప్రతిభను సమ్మి పరమోద్దేగకారణం బైన రౌలటు బిల్లు లను నిర్మించిరి. రౌలటు బిల్లులను హిందువులు మహమ్మదీయులు మితవాదులు జాతీయ వాదులు తీవ్రముగ ఖండించిరి. కాని యధికారవర్గమువారి శస్త్రాస్త్రబలమును ప్రతిభను వమ్మి ప్రజాప్రతినిధుల యభిప్రాయములకు ప్రతి

కూలముగ రౌలటు చట్టములను సతివేగముతో నిర్మించి ప్రజలయందు ద్వేషమును గలిగించిరి. ప్రజలయందు దయించిన విధితోద్దేగ మును గత భానువాసరమున కన్నులు గలవారు చూడగలిగిరి. చెవులు గలవారు వివగలిగిరి. అధికార దురభిమానాంధులు బధిరులు ప్రజాశక్తిని గ్రహించక పోయినను భారతీయుల కాత్మప్రబోధ ము గలిగినదని ఆసేతు హిమాచల కర్వంత మాచరితమైన సత్యాగ్రహవ్రతము బోధించు చున్నది.

సత్యాగ్రహదినము
లోకమునందు కష్టములు సుఖమునకును బంధములు మోక్షమునకును దౌర్జన్యము స్వాతంత్ర్యమునకును సాధనములుగ బరిణమించుట ప్రకృతి వైచిత్ర్యము. రౌలటుచట్టమును నిర్మించుచుండు పాలకులు చూపిన అసహిష్ణుత అనాదరణ ము తిరస్కారము ప్రజల కాత్మప్రబోధమును గలిగించినది. ఆచార్యులు సిద్ధులు మునులు భక్తులు మహాత్ములు ఆత్మబలసాధనమున నాయుధబలమును ప్రతిఘటించిన యితీహాసములు భారతీయుల కా జాల గోపాలము సుజ్ఞాతములు. శ్రీరామ హరి శృంగద్వల గంభీర చరితములు సీతా సావిత్రుల పుణ్యశీలములు వాల్మీకి వసిష్ఠ విశ్వమిత్రాదుల తపోమహిమలు రామదాసాదుల భక్తిప్రభావములు సతీతిలకముల సహగమనములు రాజపుత్రాంగనల జోహారులు భారతీయుల సత్యాగ్రహవ్రత నిష్ఠకు కరమప్రమాణములు. వర్తమానయుగము నందు మహర్షి గంధి స్వామి శ్రద్ధానందుడు స్వామి దయానందుడు స్వామి వివేకానందుడు మొదలగు మహానీయులు భారతజాతీయోద్ధరణమునకును లోకకళ్యాణమునకును నవతరించి నాయుత్తమునకు బూనుకొని భారతజాతీయ ధర్మసందేశమును లోకమున కుపదేశించుచున్నారు. గత భాను వారమునందు భారతభూమియందు లక్షలకొలది జనులు పవాసమును జేసిరి. ప్రజలు భక్తితత్పరులై సున్నతులై శ్రీమన్నారాయణ నామసంకీర్తనము ను జేసిరి. అర్చనలను జేసిరి. రుద్రాభిషేకంబుల నొనర్చిరి. సగరసంకీర్తనంబుల గావించిరి. కాలక్షేపముల నొనరించిరి. మహమ్మదీయులు హిందువులు మతభేదములను మఱచి దేశహితార్థము దెవ ప్రార్థనలను జేసి సోదరత్వమును ప్రకటించిరి. సత్యాగ్రహవ్రతకలాపమును విని యానందించిరి. ఢిల్లీ చెన్నపురి బొంబాయి కలకత్తా లాహోరు కరాచి ప్రయాగ పునహ్ మొదలగు సగర రాజము లందు లక్షలకొలది ప్రజలు పనిపాటులుచాలించిరి. నిర్జీతప్రదేశములందు మహా తరంగముల వలె, ప్రజలు విజృంభించి సత్యాగ్రహ ప్రభావమును సంతోషాత్ములకు దృశ్యరూపమున బోధించిరి. రౌలటుబిల్లుల ఘోరబంధములనుండి భారతీయులను విమోచనము చేయుటకు శ్రీహరిని గజేంద్రుడు వేడినచందమున భారతీయులు నిష్ఠాగరిష్ఠులై కరమేశ్వరుని కలువీతుల భజించిరి. ధ్యానించిరి. సేవించిరి. లోకోద్ధరణమునకు సమకట్టిన పరమేశ్వరుడు భారతీయుల భజనలను నుతులను నీతులను నాలకించి వారి నీ మహోపద్రవమునుండి యుద్ధరింపడా?

భారతీయుల ప్రశాంత స్వభావము
భారతీయుల ప్రశాంత స్వభావమును భాను వాసరమున గూడిన భజనసమూహములు సభలు వేయివోళ్ల చాలుచున్నవి. చెన్నపురియందు లక్ష మంది గూడినను శాంతి కించుకేనియును భంగము గలుగలేదు. కొంచెము తత్తరపాటునకు గారకులు తెల్లవారుకాని భారతీయులు కారని వర్తమానములు వెల్లడి చేయుచున్నవి. లాహోరునందు

పోలీసువారి నిర్ణయములను ప్రజలు తిరస్కరింప నొచినపుడు డాక్టరు గోకులచందుగారి ప్రాగ్ధన లను విని పురోన్ముఖులగుట భారతీయుల పరమ సాధుస్వభావమునకు నిదర్శకము. ఢిల్లీనగరము నందు జరిగిన మరణముల కెవరు బాధ్యుల? పాలకులు నిర్ణయించవలసి యుండును. అధికారు లనవసరముగ తొందరపడి తుపాకులను గాల్చినను భావము భారతీయులందు ప్రబలింపడి. స్టేషనునందలి మిఠాయి దుకాణములను మూయు మని నిర్బంధించుట సత్యాగ్రహమునకు వ్యతిరేక మైనను స్టేషనుమాస్టరు ప్రవర్తన యనాలోచిత మనియును నీతిబాహ్యమనియును స్పష్టముగు చున్నది. ఇతరపట్టణములందు దధికారులు ప్రజలకు తొందరను గలుగజేయనందులకు వారి నయ మార్గము సంస్తవనీయుము. ఐరోపాదేశములందు రోపావేశ భరితులైన జన నివహంబులందు గలుగు చున్న యల్లరులకు మితిమీర లండవని వర్తమాన కాల చరిత్రము విస్తృతము చేయుచున్నది. రౌలటుచట్టముల యుపసంహార కారణంబు లన్నియును సత్యాగ్రహవ్రతదివసంబునందు వ్యక్తమైనవి. ప్రశాంతస్వభావముగల ప్రజలమీదను ప్రయోగించుటకై నిర్బంధశాసన నిర్మాణ మవ్యాయము. ఆత్మసమర్పణముచే జేయ సమకట్టిన ప్రజల యాత్మబల ముఖండమై యన్యాయ శాసనము నుపసంహరింపగలదు. సత్యాగ్రహవ్రతమునకు ద్వితీయ పునశ్చరణ చేయుటకు గంధి సరోజిని దేవి సాభాని లక్ష్మీదాసు ద్వారకదాసు మొదలగు సత్యాగ్రహులు బా బాయిసగరమునందు ప్రారంభించిరి. ప్రభుత్వము నిషేధించిన పుస్తకములను సత్యాగ్రహులు విక్రయించుటకు బూతుకొనిరి. తక్కువధర 2 అణాకే యునన, గ్రంథములకు 5 మొదలు 10 రూప్యములకు ప్రజల తత్పర్యా హముతో గొనిరనిము, అహమ్మదాబాదు సగరమున గూడ అట్టి విక్రయమే కొనసాగె ననియు, నేటి తంత్రీ వార్తలు దెలుపుచున్నవి. భారతీయుల హృదయక్షేత్రములందు విజృంభమాన మగుచున్న సత్యాగ్రహబలమును నిరోధించుటకు శాసనములు నిరుపయోగములు. బలము నిరర్థకము. ప్రజ లేకగ్రీవముగ ఖండించిన రౌలటు చట్టములను శ్రీ కంచుపూర్ణి రాజేంద్రుడు విరాక రించుటకు భగవంతుడు సాహసధైర్యములకు ప్రసాదించు గాత!

కా. "లా వొక్కింతయు లేదు ధైర్యము విశా
లంబయ్యెఁ బ్రాణంబులుక
" కాపుర దప్పెను మూర్ఖ వచ్చెఁ దనువుక
డన్యెక శ్రమంబయ్యెడిక
" నీవేతప్ప నితఃకరం బెఱుగ ను
న్నింపందనుక వీనునిక
" రాజే యాత్మర కావతే వరద సం
రక్షింపు భగవాత్మకా.

రాజప్రోహనిర్హారము
ఫిలిప్పైను దీవులలో రాజకీయ నిర్బంధితులెవరును లేరని, సర్ విలియము మేయరుగా రిటీవల గనుగొనిరి. ఇందుకు కారణ మెదియో ఫిలిప్పైను రివ్యూనుండి, సోషలు రిఫార్మరు పత్రిక గ్రహించినది. ఆ ద్వీపవాసుల జాతీయాశయము, సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యము. ఈ విషయమై ప్రజల యిచ్చ గనుగొనుటకు, అమెరికా కాంగ్రెసు సంఘమువారు ఫిలిప్పైన్ దీవులకు వెడలెడ రట. ప్రజాశయముల ననుసరించి, వారు గోరెడి స్వాతంత్ర్య మొసగజుపనని, ఫిలిప్పైను రివ్యూ పత్రిక దెలుపుచున్నది. ఫిలిప్పైను దీవులకు, అమెరికావారు స్వయంనిర్ణయాధికారమును త్వరలో

కొనగనున్నా రని, యందువలన స్వప్నమును మన్నించి, అమెరికన్ రాష్ట్రము లొకరు జపానుయు పద్రవ మెదులనుండ ఫిలిప్పైను దీవులు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము గోరుట చేతవివాదకర మని ఫిలిప్పైను దీవుల వ్యతిరేక పత్రిక వ్రాయగ, ఆ పత్రికాధిపతి జవాబిచ్చును, జపానువారలు ప్రాచ్యదేశీయులగుటచేతమకును వారికిని మైత్రి ప్రబలితీరుననియు, అంతర్జాతీయ సమ్మేళన మిట్టి యుక్తదశమును పొంగిండుననియు, తాము సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము బడసినను అమెరికావారి కెల్లప్పుడును కృతజ్ఞులై స్నేహభావము జూపెద మనియు, రెండుదేశములకును భావి బంధ మిప్పటి కన్నను దృఢ పడి ప్రపంచ సౌభాగ్యమునకు దారిజూపుననియు, రెంటికని కాహ్యవియోగము చేకూరినను వైతిక ఆధ్యాత్మిక సంబంధ మధికముగ ప్రబలు ననియు, నూదిం చెను. ఫిలిప్పైను దీవుల యాశయము లెంతవరకు సమంజసమో చచ్చిండుట మాపని గాదు. కాని సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమును, అమెరికానుండి ఎడ జూటును, ఫిలిప్పైనును గోరుచున్నను రాజద్రోహ నేరముక్రింద నిర్బంధములో నుంచబడిన రాజకర్మిని ఆదేశమున లేకుండుట, భారతీయాధికారులకు విచిత్రముగ నుండవచ్చును. కాని, అమెరికావారు ప్రజాశయములను గౌరవించి, వారిపై విశ్వాసము జూపుటయే యిట్టి యనుకూల స్థితికి మూలకారణము. స్వాతంత్ర్యాశయముల కాదేశమున నిరోధములు కల్పించ బడలేదు. రాజద్రోహ నిర్మూలనమునకు, రాజులు బిల్లుల వంటి నిర్బంధశాసనముల నేర్పరచుట గాన, ప్రజాశయసాఫల్యమే, ముఖ్యసాధన మని, ఫిలిప్పైనుదీవుల చారిత్రము తెలుకకయే దెలుపుచున్నది.

దక్షిణాఫ్రికా భారతీయుల దురవస్థ
 ట్రాన్సువాలులో భారతీయు లెడతెగనికష్టముల ననుభవించుచున్నారు. వీటికి అంతెక్కడను గనుకట్టదు. మ్యూనిసిపాలిటీలలో హిందూ దేశపు వర్తకులకు లెసెర్సుల విచ్చుటకు నిరాకరింపబడుచుండుటచే, వీరి వాణిజ్య మడుగంటు స్థితికి వచ్చుచున్నదనియు, త్వరలో నీకష్టముల నివారణ మవసరమనియు, దక్షిణాఫ్రికా భారతీయులు మొరలినుచున్నారు. బంగరు దొరకెడి ప్రదేశములలో, ఏ రాజహామును విక్రయించుటకు లెసెర్సులు భారతీయుగ నొసగబడలేదని, యిటీవలి తంత్రీవాదము దెలిపెను. బంగారపు వ్యాపారుల కీనిషేధ మమితనవ్వము గలిగించును. ఒక మ్యూనిసిపాలిటీయందు, భారతీయు డీనిషేధముచే, తన యంగడిని మూయవలసినవచ్చెను. మిగిలితేవైకూడ నిట్టి యుత్తరువులు చలాయించ బడునని తెలియుచున్నది. భారతీయుల కష్టనిష్ఠురములగుచ్చి విచారణ గావించుటకు, సెలెక్టుమిటీ నేర్పరుపవలయునని యూనియను హానుసభలో నొక తీర్మాన మంగీకరింపబడెను. భారతీయులు కొందరు సంఘముగ గూడి ఆస్తిసంపాదించగూడదను 1885 వత్సరపు శాసన మొత్తవర కతిక్రమించబడుచున్నదో గూడ విచారించవలయునని, సర్ థామును వాట్ గారి తీర్మానమునకు దెచ్చిన సవరణగూడ యంగీకరింపబడెను. ఈ విచారణ ఎంతవరకు ఫలదాయకమగునో చూడవలసియున్నది. తాత్కాలికముగ సెట్టి యుపశాంతిచేకూరినను, భారతీయులు స్వగౌరవాలనము బడయనిది యీకష్టములు శాశ్వతముగ నివారణ గాంచజాలవు.

గ్రామపంచాయతులు
 గ్రామ పంచాయతులకు శాసనాధికారము నొసగుటకు, చట్ట మొకటి గావించబడునని, గా

సి. రాజగోపాలాచార్యులు గా రిటీవల శాసన నిర్మాణసభలో, వాదనముజేసిరి. ఇట్టి చట్టమును తయారుజేయుటకు, సి. ఎన్. అసంతోషముగ గారు ప్రశ్నకోద్యోగిగ నియమించబడుట రవి, వాదనా మెయిలు పత్రికకు దెలియవచ్చెను. ఏ లక్షమగు, స్థానికస్వపరిపాలనాశాఖలో ప్రభుత్వమువారికి సహాయ కార్యదర్శిగ బనిచేసి యుండి. చిత్తుచట్టముకు, అధికారులు అనధికారులు కలసిక యొకసంఘముగాను మోలిలి. ప్రభుత్వమువారికి బంపిన పిమ్మట, ప్రభుత్వమువారు దానిని శాసనసభలో ప్రవేశపెట్టెదరు. తెలియుచున్నది. పంచాయతులకు ధనిసహాయము గా వింపబడుననియు, కొందఱు లోపల సెస్సును విధించుట కేర్పాటు చేయబడుననియు, మెయిలు పత్రిక యూహించుచున్నది. ఎంతవర కే శాసనము పంచాయతులకు నిజముగ పరిపాలనాధికార మొసగునో, గనుగొన నిరీక్షించవలసి యున్నది.

ప్రము
 న్యాయుండిమా, కామనువీలు పత్రికలు, లోకమాన్య కాంగ్రెస్ జేతమున నొక క్రొత్త పక్షము నేర్పరచును. ఇక్కో కాంగ్రెసు విభావమును పునరుద్ధరింప జేయుచున్నా రని, ప్రచురించినది. ఈ యూహ ప్రమాదజనిత మని, ఈ వార్తను మా రాటా పత్రిక దెలుపుచున్నది లోకమాన్య డిటీవల లండనులో నొసగిన యుక్తన్యాసమున కాంగ్రెసు విభావ ము యోగించివచ్చుట, మాంటాగూ విభావ ప్రచురణమునకు పిమ్మట జేతీయ మహాజనసభ వారు గావించిన తీర్మానములయే, యుద్దేశించియుండెను. అంతియ గాని, మాంటాగూ విభావమునకు పూర్వ మవలంబించ బడుచుండిన కాంగ్రెసు విభావ మంతమాత్రము గాదని, మహారాటా పత్రిక వ్రాయుచున్నది. ఇంకా కనుగుగ్యముగ, బెంగాలీ పత్రికకు వ్రాసెడి లండను విలేజి, "డిల్లీ కాంగ్రెసు తీర్మానములనే నాధారపరచికొని, కృషి జరుగ వలయునని కరాంచీకారు గో రుకన్యసిచియుండి" రని తెలిపి యుండెను.

ఈ రాక్యములు సందియముల నెల్ల బోగ్రోలి లోకమాన్యను కాంగ్రెసు తీర్మానముల ననుసరింపక క్రొత్తత్రోవ దొక్కుచున్నాడను నూహ నిరాధార మని తేటతెల్లము జేయుచున్నది.

ఇది ఆంగ్లధర్మమేనా?
 ఇండియను సోషలు రిఫార్మరు పత్రిక ఇటుల వ్రాయుచున్నది.
 "సంస్కరణ విభావము, సార్ల మెంటువారి యెదుటకు వచ్చుచుండ, ఆంగ్ల దేశపుస్త్రిలయొక్క యు పిల్లలయొక్కయు ఆరోగ్యము నిమిత్తము, భారత దేశప్రతినిధులు తమ ముఖిప్రాయములనాంగ్ల ప్రజలకు దెలుపుటకు వీలుగలుగకుండ ప్రమాణాంగీకారపత్రముల నొసగజనదని వయొనిరుక్తి క యుద్ధోషించుటజూడ, బ్రిటిషుధర్మము బ్రిటిషు జాతివారందరిలో నున్నదాయని సందియము గలుగుచున్నది. ప్రభుత్వమువారు భారతీయులకు ప్రయాణసౌకర్యముల నొసగెద మని చేసినవాగ్దానములు చెల్లకుండ, యూరపీయనులలో భావప్రాదేశము గలిగించునాచుట, మిగులసీచము. భారతీయరాజు బారు లీసచయమున ఆంగ్ల దేశమునకు వెడలని యెడల, అనేకకోట్ల భారతస్త్రిపురుషుల జేమమునకు భంగము కలుగుననియు, ప్రజల ఆరోగ్య, విద్యా, పారిశ్రామికాభివృద్ధికై తగిన సంస్కరణములను సంపాదించుటకు హిందూ దేశమున కింత కన్నను నెక్కు డవకాశ ముండ దనియు, నిశ్చయముగ జెప్పవచ్చును."

స్థానిక వార్తలు

మదరాసు కార్మి రేషను :—ఈ కర్మవారి సామాన్యపథ 15 ఏకరము లేక 3 సాయంత్రము 5-15 గంటలకు జరుగును.

తమిళు నోటీసు :—ఈ నెల 12-6 లేదీ సాయంత్రము 6 గంటలకు దక్షిణ ఆఫ్రికా తమిళు మదరాసు జనరలు పోస్టుఅఫీసులో మూ రుబకును.

తమిళు నోటీసు :—ఈ నెల 14-6 లేదీ సాయంత్రమున సంవత్సరాదివెందుక సందర్భమున తమిళు ఆఫీసు ఉద్యోగులకు నెలపు ఈటుబడెను. ఆదివారమునతమ సాయవారము ఆఫీసునని జరుగును.

మదరాసు సత్యాగ్రహసభ వారి సమావేశము :—ఈ నెల 13-6 లేదీ ఆదివారము, ఉదయము 8 గంటలకు, తేనాంచేటగోని కేతిడ్రులగోపురందలి రెండవ వెంబ 6 గృహమున మదరాసు సత్యాగ్రహ శాశ్వనిర్వాహక సభ్యుల సమావేశము జరుగును.

బాలీయ విద్య :—(తెలుగులకు కళాశాలకు, రెండు గంటలకు 2400 లు, 160 మాస్టరులు ఒక విద్యార్థివసతి కిని, 1000 వ్యాముచుసాధకులకును, గ్రంథాలయమునకు నంచాము, చులవాటబొంతులకు, 1000 తొటకమునకును, 2000 ఉపాధ్యాయుల గృహములకును, ఇంకను కావలసి నున్నవి అందజేసగూ ముఖ వ్రాముచున్నాడు.

మదరాసు సాంఘిక సేవాసమితి :—ఈ నెల 12-6 లేదీ కవివారము సాయంత్రము 8-30 నిమిషములకు తిరువల్లి క్లెజింగోని గింమామై హాల్లనుండలి సింగరాచార్లగారి హాలులో మదరాసు సాంఘిక సేవాసమితియొక్క వార్షికోత్సవము జరుగును. ము. సి. జి. టాకునామిట గార ఈవత్సరించెదరు.

చెన్నపురి శాసనసభ ఎన్నికలు :— మాలివి ఎన్. ఎమ్. ఎఫ్. ఫకీర్ గా రిల్లు వ్రాయుచున్నాడు :—ఈ త్తరజిల్లాల చుహమ్మకీయుల తగవుల ప్రతినిధిగా నుండుటకు నేడీ అభ్యర్థిగా నుంటిరి. మా బాలియొక్క అభివృద్ధికై శాస్త్రలయన చుహమ్మకు ఉన్నాచుసాహేబు బహదూరుగారు ఆకంవిం అభ్యర్థియొక కభ్యర్థి క నుండుటకు నేను అంగీకరించుచున్నాను.

ఆంధ్ర ఆంగ్ల భాషా రచనము :— బాలసరస్వతి తిరురీయూనియను వధవారి అభ్యర్థికింద జరిగిన, ఆంధ్ర ఆంగ్లభాషలలో జరిగిన వ్యాసరచనాపోటీపరీక్షలలో ఉత్తీర్ణులైన వారి నామములు, కే. కృష్ణ శర్మగారు, ఎమ్. వెంకటరంగయ్యగారు ఆంగ్ల భాషరచనము, పి. నూర్మలంగయ్యగారు, కె. రంగస్వామిగారు ఎస్. తొకటరంగయ్యగారు ఆంధ్ర భాషరచనలోను ఉత్తీర్ణులైరి.

వంట బ్రాహ్మణుల సమాచారము :— 27 ఏకరాలు కెట్టివిధియందు వంటబ్రాహ్మణులసంఘ మొకటి నెలకొల్పబడినది. పాశ్చాత్యుల సభ్యునించి, ఆ వృత్తిలో ప్రవేశించువారికి తగినసహాయము జేయుటయు వారికి జబ్బుజేసినవ్యవస్థను, జని లేనవ్యవస్థను తోడ్పడుటయు ఈ సంఘాద్దేశము. వంట బారలు కావలసినవృత్తు ఈ సంఘమువారు సప్తముచేయుదురు. ఈసభలో సభ్యులు కాదలచినవారు దరఖాస్తు చేసికొనవచ్చును.

చెన్నపురి రాంధ్రసభ :— విద్యాశాఖా పక్షమున తేపు గురువారము సాయంత్రము 5-30 గంటలకు బ్రాజ్మే 2-వ వెంబరు గల 'ఆంధ్ర హాల్' అనేడి సభాభవనమందు ఉల్లాసు సంస్థానాధీశ విద్యాంశులు బ్రహ్మశ్రీ చాగంటి సీతయ్య శాస్త్రి గారు కర్మయోగమునకును లోకయాత్రకును గల సంబంధమును గూర్చి సంస్కృతాంధ్రములలో నుపన్యసించెదరు. వై. కోర్టు కళియ జేమవరపు రామదాసు పంతులు డి. పి. డి. ఎచ్. గారు అగ్రాసనాధిపత్యము వహించెదరు. అందఱును తప్పక దయచేతర బ్రాధికును.

సత్యాగ్రహ ప్రతాప చరిత్రము

ఆంధ్ర దేశము

నెల్లూరు.

పురజనము, హోంరూలు సభవారు 6 తేది సత్యాగ్రహ ప్రతాపమును జరిపిరి. ఉదయం 6 గంటలకు పివాడిలో రంగ నాథుని శేవశంకర్ స్వామియొద్దే, భజనలతో, వారికి ద్రవ్య లతో ఉపవాసములు జరుపుచు ఆంజనేయ స్వామివారి శేవశంకర్లకు ఆతిథ్యభరముతో కూర్చిరి. ఉపవాసము అందిరి. సాంఘికము ట్రైపున్ చోటులో బహిరంగ సభకు జరిపిరి.

చిరివాడ.

చిరివాడ గ్రామములకు శుభ (6-4-19) నిష్క్రమింప జరిగినది. సత్యాగ్రహమును సభ చేసి రౌలట్లు కాపాడుటకు ముహూర్తము స్వామియొద్దనుంచి నిర్మాణించుకది గావున దాని రద్దు చేసేయందు ప్రతీతిగారిని బ్రాహ్మణుల దీర్ఘాపిండి తిమి.

గంధలగూడెము

6-4-1919 ఆదివారము వారము గంధలగూడెములో గుమారరాజువారు వారియనుచరవర్తము సాయము భజనము లతో శేవశంకర్లకు సత్యాగ్రహ ప్రతాపము స్వీకరించిరి. యువకులు ప్రతీతిని విశ్రాంతి స్వీకరించిరి. గ్రామములో గొట్టులు మూసివేయబడినది. సాయంకాలము 6 గంటలకు బ్రాంతి దివాణములో శ్రీ గోపాల్ దేవ స్వామి గారు సభకు యాజమాన్యమును నిర్వహించిరి. 200 మంది పౌరులు సభ నలంకరించిరి. రౌలట్లు విల్లులు బలిశేపిల్లి లక్ష్మీకాంధరిగారు మహారాజావారు శేషాద్రి రమణవ్రాతము. శ్రీరంగ ఖండించిరి. శేష బాపయ్యగారు గాంధీ మహాత్ముని జీవితచరిత్రము సంగ్రహమును పఠనమునొందిరి.

స్వరాజ్యసమితి, సంగం, నెల్లూరుజిల్లా

ఈ సమితివారు ఆదివారము (6-4-19) న సత్యాగ్రహ ఉపవాసప్రతాపము ప్రదర్శించి ఉపవాసముతోను ఆచరించిరి. ప్రాంతీకాలమున పివాడిని నిర్మలజలములతో శుద్ధులైపడవ ప్రదర్శించుచునున్న ఆచరణలకు బహిరంగ సత్యాగ్రహములు గావించిరి. మధ్యాహ్నము కాలమున శేవాలయమున అర్చనలు ప్రారంభించి సాయంకాలము 7-30 గంటలకు సలిపిరి.

రాత్రి సుమల 9 గంటలకు ఈశ్వరోత్సవమును ప్రారంభించి రౌలట్లు విల్లులగురించి బహిరంగ సత్యాగ్రహములు గావించిరి. ప్రజల్లెలను తాకి వ్యాపారములను వదలి ప్రతీతిగా నిమగ్నై యుండిరే కాని గ్రామీణుల కరిత్రానికలనలను లొంగరైరి.

మంటకాల.

గాంధీమహాత్ముని యాశీర్వాదము ప్రకారము (6-4-19) తేదికిననున మా గ్రామములో సత్యాగ్రహ ప్రతాపము నలంకరించి ఉపవాసము సలిపిరి. సాయంకాలము 4 గంటలకు మా గ్రామయూనియను సంఘమునై చైరయగు గారగు శేమూరి వెంకటగారి యాధిపత్యమున సభ నిర్వహణయ్యెను. పెక్కుమంది జనము సభకు విచ్చేసిరి. శేమూరి రక్షణగారు సత్యాగ్రహమును గూర్చి సహేతుకముగ ముచ్చటించిరి. ఈ దినపు తీర్మానము ఉపవాసించబడినది.

ఇండియా గవర్న మెంటువారిచే స్వామి చేయబడిన రౌలట్లు విల్లులు, ప్రజల జ్యోత్సావంత్యముల నిర్మాణించున గడుక, ఈ సభవారు వదలు చట్టములను, తీర్మానము ఖండించుచున్నారు.

గుడివాడ

శ్రీ గాంధీమహాత్ముని ఆశీర్వాదము ప్రకారము 6-4-19-వ తేది సత్యాగ్రహ ప్రతాపము అనుష్ఠించబడినది. ఉదయము మొదలు 9 గంటలవరకు భజనలతో నగం సుకీర్తనమును, ఆత్మజీవించి 12 గం. వరకు శేవాలయములలో పూజలు అభిషేకములు నమానమాన్యములను జరుపబడినది. 1 గంటలకు 5, 6, 7 గంటలకు వేళలలోను మసీదులలో నమాజులు జరిగినవి. మధ్యాహ్నము సాయంత్రమున బహుళులు దుకాణములు అన్నియు పూర్ణముగా మూయబడినవి. పురవాసులలో కొందలంపవాసము అందిరి. రాత్రి 8 1/2 గం. లు మొదలు 1 గం వరకు శ్రీమార్గదేవోపాధ్యాయుని హరికథా కాలక్షేపము గావించబడినది. సుమారు మొదలైనదను సమావేశమైరి. రౌలట్లు

శ్రీమంతులబంధితమును భారతమాతయొక్క యుగాంధీమహాత్ముని యొక్కయు ప్రత్యేక దీర్ఘ లేఖనపటమును దినమంతయు ప్రదర్శించబడినవి.

తెనాలి.

“సత్యాగ్రహ ప్రతాప దీక్షయే” నుకను పరమేశ్వరయని యసత్యాగ్రహంధీ మహాశయినీ బోధింపబడినది. ఈ దినము (6-4-19 తేది) ప్రతిపట్టణమునందును, ప్రతి పల్లెయందును ప్రజలు ఉదయముననే లేచి స్నానము లోబ్ధి పవిత్ర స్వాధ్యాయములతో దినమంతయు ఉపవాసము లోబద్ధులై నదియు, సామ్రాజ్య, వ్యాపారము, వ్యవసాయమునకు సుబాధించిన సకలకార్యములు మానివేసి అందఱును సత్యాగ్రహదీక్ష గైకొనవలసిన దనియు, మహాత్ము గాంధీ గారి రాజ్యాపిండి యుండిరి. గాని యీ తెనాలి పట్టణమునందు మైనింగులకు ఆచరించిన వారు సుంతుకై నను గానరాతేదని చెప్పబడున స్వగృహము గాక విచారముగా నున్నది. గాంధీ గారు చెప్పినట్లు ఈ పట్టణములోను సత్యాగ్రహ ప్రతాపదీక్షను గైకొనుచేమో నేమను సమతుల్యముగా ప్రతిదీక్ష గైకొనలేదు ననుభూత్యా మానుతో, కొందఱు ఆశీతో ఉచ్చిష్టా రునుట్టి గాని నావ పూర్తిగా ఆకాంక్షయైనది. అయినను నేన సత్యాగ్రహ మిష్టమందక, భాగ్యవర్తలము ఇతరులకు, స్నానము లోబద్ధి, వైశ్రాధ్యన నల్పి సత్యాగ్రహ ప్రతాపదీక్షను గైకొంటిమి. అని ఊరే వేంకటసుబ్బా గారు ఉపవాసమును త్యగ్యము ప్రాయము నున్నారు.

మల

కొవ్వూరు

6-4-1919 తేదికి ఆదివారం యీ గ్రామములో చిత్రహాట ప్రదేశమునందు సామక్రమ 6 గంటలకు రౌలట్లు విల్లుల అసమృద్ధిని గూర్చి మ-రా-రా-శ్రీ గూడూ వెంకట్రామయ్యగారి ఆధిపత్యముక్రింద ఒక బహిరంగ సభ జరుప బడినది. నేమారు లక్ష్మయ్యగారు వాతీచిగీతములు చదివిరి. అగ్రాస నాధిపతులు రౌలట్లచర్యలను వారి రిపోర్టులను వారి విల్లులగురించి ఉపవాసమునొచ్చిరి. మహాత్ము గాంధీ మహాశయినగుంచి రామసుబ్బయ్యగారు ఉపన్యసించిరి. శేమూరు లక్ష్మయ్యగారు సత్యాగ్రహమును గురించి గంభీరముగా నుపన్యసించిరి. రౌలట్లు విల్లులు పోలయ్యున్న పుత్రిస్తావంత్యములకు, స్వయంవిజయములకు భాగకరము లనియును, ఇట్టి కాలతిరుగుచును లండు ఇట్టి కఠికాదన ప్రియోగము అంబోళనకారణ మనియు ఈ కఠికాదనమును రాజప్రతినిధిగారు, మూలము గారు ప్రజల అభిరుక్త ప్రకారం ఉపసంహరింప వలసినదిగా ఈ సభవారు కోరుతున్నారు. నేమారు లక్ష్మయ్యగారు అగ్రాసనాధిపతికి సభాకర్తృత్వ క్షేత్రావదనమును అప్పించిరి. సభ 8 గంటలకు వాతీచిగీత ఉత్సవములతోడ ముగిసెను.

సుబ్బారెడ్డి పాలెము.

నిష్క్రమణ ప్రతిపత్తిగాంధీ గారి యుపదేశప్రకారము (6-4-1919) తేది ఆదివారమున మునుమున మా గ్రామము నందలి యువకులందఱును పాఠశాలకు నేమారు గ్రామ ప్రజలును నేసిరి. ఒక వారీరక్షణ భజనాశ్రయము ఇతరులకును ఫలసాదకము లొసంగి శ్రమనివారకులంజేసెను. మా శిర్యగారు గీతమాతీకరచింది పంకిరి. చెన్నపురనివాసులు సుబ్బాగారు గారు సత్యాగ్రహ ప్రతాపదీక్షయే నుకనునొందినది ప్రతి వారనింపము గారు ఉపవాస విశేషమును ప్రకాశముగా మునకు తెలియజేసెను నులభముగ నుపన్యసించిరి. మధ్యాహ్నము రెండుగంటలకు ప్రహారవర్తాధము నెప్పుడు శ్రోతల నానందింపజేసిరి. రాత్రి 8 1/2 గంటలకు వ్యాఖ్యానము పూర్తియ్యెను. నివేదితపదార్థములను సభ్యులకు పంచి పెట్టిరి. సుమారు 30 గురు ఉపవాసనివాసులు వరుసము (24 గంటలు) గడపిరి.

కోలవెన్ను

తెనాడతాలూకా రైతులసంఘము కార్యదర్శి యిట్లు వాగ్దేయించున్నారు:—మహాత్ము గాంధీ గారి ఆజ్ఞానసరించి సత్యాగ్రహ ప్రతాపదీక్షయేను రౌలట్లు ఆత్మకు బంధించుటకును ఏమీగలో నెల 6 తారీఖు ఆదివారమున ఉపవాస ముండుటకును, తెనాడతాలూకా పజిలసభ, పిన్నుచేసి నర్సయ్య చాదరిగారి ఆధిపత్యముక్రింద జరుపబడినది.

కోలపాడు, పునాదిపాడు, ప్రొద్దుటూరు, మండేర, పెద్దల్లి, పెనమలూరు, యాడుపుగల్లు, రొయ్యూరు, గోపాడు, లెజవాడ, పోరంకి, తెన్నేరు, మొదలగు గ్రామములనుండి అనేకులు దండవేసి వారు. సభ కోలవెన్ను గ్రామములో శ్రీముత యాదగడ్డ వేంకటసుబ్బయ్యచాదరిగారి సావడిలో జరిగినది. 600 మంది జనము సభ నలంకరించిరి.

లైకపాగ్గన జరుపబడిన పిమ్మట అగ్రాసనాధిపతి గారు మృదుధురస్వరముతో వారి యుపవాసమును చదివిరి.

1. ప్రభుత్వమువారు చేసిన రౌలట్లు ఆత్మ, భారతీయుల జ్యోత్సావంత్యములకు భంగకరముగ నుండుటవల్లయు, నాగరకక గల ప్రభుత్వముచేప్పటకు శ్రేయసించునను యీ ఆత్మకు రద్దుచేయవలసినదిగా చక్రిరైగారిని ఈ సభవారు కోరుచున్నారనియును,

2 రౌలట్లు ఆత్మ రద్దుచేయవలయు (ప్రజల జ్యోత్సావంత్యములకు కాపాడుకొనుటకు శ్రీమహాత్ము గాంధీ మహాశయినలంబించిన సత్యాగ్రహ ప్రతాపమును అవలంబించుట వ్యాపకమును భర్తమును అని తీర్మానించిరి.

గంటూరు.

మాతీశాఖ లొక రిట్లు ప్రాయము నున్నారు:—సత్యాగ్రహ ప్రతాపమును గుఱించియు, రౌలట్లుచట్టమును గుఱించియు ప్రజలకు తెలియజేయుటకు గారు ఏలూరు బహుళా (4-4-19 తేది) ఒక బహిరంగ సభ జరుపబడినది. వర్తమా, పెద్ద మునుష్యులు, పనివాండ్లు సభనలంకరించిరి. శ్రీ కొండ వేంకట పుయ్య శంకులు గారు వారి సమాజమును సుధురంగుభీర వాక్కులతో సభ్యులను ముట్టుకరిగారు ముసస్యసించిరి. ప్రజ మునున గాంధీమహాశయిన జీవితమును మహాకార్యములను గుఱించి ముచ్చటించి రౌలట్లుచట్ట ప్రతిపత్తిలగుచిప్పించిరి. మునూరు (5-4-19) సంగటిగుంట బహుళా, మాతీయక సభ జరిపిరి. శ్రీ వెంకట్రామ సుబ్బారావు శంకులు గారు శ్రీ రామస్వామిగుప్త గారు సత్యాగ్రహ ప్రతాపము వూరి ఆది వారమునాడు ఉపవాసము అందరినలనదని హెచ్చరించిరి. ఆదివారమునాడు దుకాణములను మూసి ఉపవాసమునొంది, భజనముచేసికొనుచు పట్టణమంతయు తిరిగి శేవాలయములలో అభిషేకము మొదలయినది చేయింపవలయు ననియు నదిరి. శనివారమునాడు శ్రీ కొండ వేంకటపుయ్య శంకులు గారి మీద ను శ్రీమద్ది రాధాకృష్ణయ్యగారి మీదను ప్రభుత్వాధికారులు నోటీసులు జారీచేయించినారు. వారపురుగు కచ్చేరికి జెల్లిరి. శంకులు గారు అల్లరికి తావుందనని చెప్పిమీద ఆయుధైర పురు ఉపసంహరించుకొనిరి. కాని ఆదివారము శ్రీ ఆంజనేయ శేవాలయమునొద్ద నుండ గా పోలికువారు తిరిగి ఒకనోటీసును జారీచేయించిరి. ఉత్సవము ప్రారంభించి అల్లరిలేజయప్రదముగా జరిగినది. వర్తమా వారంతటవారే అక్రిందటిదినమున సభ చేసి కొని తీర్మానించుకొన్న ప్రకారము దుకాణములు మూసివారు. ప్రభుత్వమువారు దుకాణములు తీయవలసినదిగా గురుటమా నేయించినను వారలకు కొంతమంది ప్రభుత్వాధికారులు తియ్య మును జుడిగించు కొట్టుతీయక వారివారి సత్యాగ్రహదీక్షకు ముసాహాయకముగ నిర్వహించిరి. సాయంకాలము ఆ అంజంటలకు జమింవారు వారి మైవాడులలో బహిరంగ సభ జరుపబడినది. సుమారు 8 వేలమంది సభ నలంకరించిరి. అనేకమంది వర్త మా, ప్రిదర్శన ముండిరి. శ్రీ కొండ వేంకటపుయ్య గారు అగ్రాస నాధిపతిగా నుండిరి. శ్రీ కేశి రాజు మానుయరి రావుగారు, మా. కాలివాడు గారు, రామస్వామిగుప్త గారు ఏక లక్ష్మీనరసింహ ముగారు పాటిబండ నూర్య నారాయణ గారు, రౌలట్లు చట్ట మును గుఱించియు, సత్యాగ్రహ ప్రతాపమును గుఱించియు నుపన్య సించి రౌలట్లు కాపాడుకొను నిరసింపును తీర్మానముచేసి రాజ ప్రతినిధి గారికి పంపిరి.

ఈమంది

రౌలట్లు విల్లు-నీటితిరు.

దుర్గిరాల ఫిర్యా రైతుల మహాజనసభ:—తెనాలి తాలూకా, ఈమరుయందు ప్రత్యేకముగ నిర్మలబడిన పండిరి యందు తెనాలి వ్యాపకమును కొండవీడి శ్రీ రాములు శంకులు గారి యాజమాన్యమున సమావేశమైనది. వివిధ ప్రతీక ములను ప్రితిధియు విచ్చేసిరి ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులగు పెద్దిరాజు కృష్ణయ్యగారు స్వాగతోపవాసము జరిపిరి. పులి పాక వేంకటరామారావుగారు నేటిసభకు శ్రీ రాములు గారు గౌరవములొసరింప నెందుట ఎంకము నుంజనముగా నున్న దని విన్నవించిరి. పిమ్మట అంచేకయ్యగారు నుపన్యసించిరి. గొండ కోట లక్ష్మకాశ్రి గారు “మాతృదేశం” ను గూర్చి పద్య ముల జదిపిరి. ఇంతిపల్లి రామకృష్ణయ్య కాశ్రి గారు “స్వా

సత్యాగ్రహము హింస వాదవిషయమును, వారె
ద్యుగ్గతియై యుండిన సంతమందినది. మరణము ననుగూడ వా
రెగించియున్నాడు. నలుగురు మహాత్ములీయులును, 6 గు
హించువులును మరణించినవియు, 20 పరు గమ్మించ వున్నా
నియు 18 రకు దెబ్బలులేగినవరుయు శ్రద్ధానందస్వామిగ
వ్రాసెరి. సత్యాగ్రహలు కిదియంది ప్రారంభముగ నీ వ్యవ
హారము. లేనినప్పుడు సెందనిది ఏదోకాదును బాపవద
క్రూరకార్యమునకును బూనుకొనకుండు సుసంత సుంద
పడదలచియున్నాము. అదియే సత్యాగ్రహవేదన విన్నవ

దృక్పథమునుబట్టి చూడగానే దీర్ఘజలలో కొంతగానూ గర్జించుచున్నది. అధికారులు విద్యుత్ గోరు నల్లదు వారు విద్యుత్తును పట్టుకొనబడిన ఇరువురను తెచ్చుకొని వారు పట్టుకొనిరి. ఈరెండును కాని పనులు సామాన్య వివిధ అధికారులను మన్నింపకుండుటలో తాము కారాగారవాగులకునే కొరకొనచున్నాము. ఈయదృశ్యమున కిట్టివా రే యేకాగ్రహముల నల్లంఘింపబడుచు నని తీర్మానింతురో అట్టి వానినే సత్కార్యములు జరుపబడుచున్నవి. నీటిని కాననములు పెట్టవాటిని ఇవదాటుటకు ముందుగా మనకు తగిన శిక్షణమును ఆర్జునిగ్రహమునకు దురులయినను. అట్టి గుగు జములు పట్టుకొనుటకు శ్రీపురుషులు సంఘమువా రెన్ను కాననములను చూచి యెరిగిమింది తమ కాననాభివృద్ధి మును తెలియబరచబడుచున్నది.

విద్యుత్తు రెండు తీర్మానములు చేయబడెను. అందు మొదటిది దీర్ఘజలము నుండి విద్యుత్తును సాగుధూరిని తెలుపుచు చేయబడినది. రెండవది రోజులు కాననమును రద్దుచేయవలెనని ఇండియామంత్రిగారిని గోరుచు చేయబడినది. సభ వారు సత్కార్యములను చేసేవారిని మన్నింపియును హిందువులను వానిలో చేరి. గాంధీగారి సందేశ మంబుడైన వెనుక నమ్మక లూరేగింపు జయము చేరి వివిధ జాతిమతముల వాంఛకృతిగ తేరి మొదట మాధవభాగవతశీరి. అందు ప్రార్థనల మొరంబుపెట్టుట ఎరి యిందెట్ల వారు పోయిరి.

సాయంకాలము శ్రీమంత్రి ప్రత్యేకముగ మొదలచేసిరి. సలుపు రుపకర్మనిదిరి. వారిలో గాంధీగారి వాగ్దాన. సరోజినీ జేరియు నుపకర్మనించెను.

6వ తేదీనాటి సాయంకాలము జిల్లా గాంధీయ సమావేశమున సొక బహిరంగసభ జరుపబడెను చోటు చాలంబును రెండువోట్ల రెండుసభలు గావించబడినవి. ప్రజలందఱును రోజులుకాననముల నెరించుచున్నార గావున ఇండియామంత్రిగారు వానినిరద్దుచేయవలెనని తీర్మానములు చేయబడినవి. సాటిసాయంకాల మొసగబడిన ఉపవాసములలో నెల్ల సర్దివానెట్టి గాని చాల ముఖ్యమైనది. హిందూ జాతిచందన్ని భాగముల నుండియు తెలుపబడిన ఆ సమస్య తీర్మానములు చెవిటివానికి కంఠానికట్టయ్యె గావున చక్రవర్తి గారు వాటి సంగీకరింపకుండ జేయవలెనని ఇండియామంత్రినిగోరుటయే తాము చేయవలసిన పరియని అతడు చెప్పెను కాతెట్లు చట్టమునంటి కాననములు పాలక పాలకుల స్నేహపాపములను చాలవరకు విడిపించ గలరని అతడు మెక్కినకానించెను. గవర్న మెంటువా రీకాననములను రద్దు చేయవలెనని చేయట రిమ విధ్యుక్తభక్తుని చూచి చెప్పిరి. గురి మహాశయమును, వజ్రేలు, కె. నటరాజును, లి. జి. హర్షిమను, సరోజినీదేవి, బాపిస్టాగారులు గూడ ఉపన్యసించిరి. జానువారు గారు సభ తేగిరి.

అల్లరు లేమియులేదు.

మహాయూలల్ల జాగ్రత్తతో సాగించినసత్కార్యక్రమాక్రతాచరిణులు గాంధీమహాశయని సహాయమున నెమ్మదిగగడచిపోయెను. అల్లలేమియు జరుగలేదు. ఉదయముననే కేలకొలది ప్రజలు సమాధిస్థాన మాచరించిరి: మూడువేలల జన లట్లు చేసియుండురని తెలియచున్నది. బ్రాహ్మణ యధాప్రకారమున నేడవది. మిల్లు యంత్రాలయములలో ననేకములు లేకవలెనని. ఏదైన అల్లరి జరుగనండిన నిచ్చటనే గలంగలసియుండెను గాన నిచ్చట నెట్టిఅల్లరియు గలగకుండుట సంతోషపాము మంగళవారము నెలగుటచేత అదివారము నెలైనను పెక్కు యంత్రాలయములు లేరవలెనని. పోలీసు వారిసమంధుగురను ఆరెట్లుచేసిరి. అంజుమాను ఇస్లామువాలు లో మహమ్మదీయులొక పెద్దఆశ్రమసభ నొనరింప వలసియుండెను. గాని ఎందుచేతనో అది జరుగలేదు నగరము సుచరిత్రవారసాధారణమైన విషయము లేమైన జరిగెట్లుమానంది యుండెను. అంతా నెమ్మదిగ దిండుగదచి పోయెను.

కలకత్తా, సింధు, ఢిల్లీ రంగూను, బెంగళూరు, తంజావూరు, తిరుచనాపల్లి, శ్రీరంగవలంబు నట్లనే ఉపవాసములును, సభలును, ఉరేంపులును నెమ్మదిగ జరిగినవి.

వాపట్ల అడిషనల్ కోర్టు.

ఫయల్ న్యూస్ 96/1918

వాది: గంగం నువ్వారాయుడు.

ప్రతివాదులు: తోట అంకమ్మ కమయరా.

ఈ వాది ప్రతివాదులమీద ప్రాంతే నోటు వాకి చాట్టుకొనుటకు వావాచేసియున్నాను. ఆదావా 26-4-19 తేదీకి వాయదా చేయబడినది.

కామర ప్రాల్లు హనుమంతరావు

బడినది.

వాదితరపున పీడరు.

నివిలులాలను పాటింపకుండుట.

బొంబాయి, ఏప్రిల్ 7.—ప్రస్తుతమునకు ఏకైక పుస్తకములను ప్రత్యేకమున చదువకూడదని కాసింపుకునో ఆయుక్త దువులను తీరస్కరింపవచ్చునని సత్కార్యవా కమిటీవారు సలహా నిచ్చిరి. తదనుగుణ్యముగ గంధి విరచితములగు హిందీస్వరాజ్య ప్రభుగణను సర్వోదయ ప్రభుగణను “సత్కార్యవాకధన” ప్రభుగణను, ముస్తాఫా కమలూ హామె గారి తీర్థము ఉపవాసములు అను పుస్తక నిరీతులును బహిరంగముగ విక్రయింపబడెను. వెంటనే కొంతమంది వాటిని కొనిరి. ఆయుక్తవారి చాలమంది సత్కార్యములు; గంధి, సరోజినీదేవి, సోహానీ, లక్ష్మీదాసు తెచ్చి మొదలగువారు. ప్రతి పుస్తకమునందును అమ్మినవారి చేపాటుండెను. రిజిస్టరుచేయబడిన గుజరాతి ప్రత్యేక రెన్నియో నమ్మబడెను. అందులో ఆయుక్త కొన్ని వాగ్దాని కొన్ని. ఆయుక్తవారి తమ నోటిను బోధలను విధివిధికి గుంపావుచుండిరి. ఈ పుస్తకముల అమ్మకము తిన్నగజగు నిమిత్తము సత్కార్యవా సభాభ్యుదయగు గంధిగారును, సభాకార్యదర్శులును పెద్దప్రకటన నందిరి. అందులో నిట్లున్నది.—వీరతనమువారు నిషేధించిన పుస్తకములు మొదలగువానిని ప్రజలకు పంచిపెట్టునిమిత్తము సత్కార్యములు కొనవలయును. సత్కార్యవాసభ వారు కొలది ప్రభులనుమాత్ర మున్ను నున్నాడు. సత్కార్యములు తాము అమ్ముపుస్తకములమీద తమ చేరలను విలాసములను వీలయినంతవరకు వాగ్దానములును. ఆయుక్తవారి శిక్షింపవలయునని గవర్న మెంటువా రుద్దేశించుచున్న ఆయుక్తవారు నుబధముగ వారికి విరుద్ధములు విలాసములు అందవలయును. ఈపుస్తకములు రహస్యముగ అమ్మబడుచున్నవి ఎవ్వరైన ననజాలరు. వాటి నమ్ముటకుండును విశేషముగ ఆతురత అతగరములేదు. సత్కార్యములు కొంతమంది ప్రజలను తమచుట్టును చేరదీసికొని వారికి పుస్తకములను పంచి విడిపించుచును. నిషేధ వాద్యములు నెమ్మదిగట్టిలో నివిలు లాను తీరస్కరించు జట్టి వానినేగాక ప్రజలకు తమనివీరిని గలపునట్టి వానినూడ నెమ్మదిగవలయును గవర్న మెంటు వారట్టివానిని స్వాధీన పరచుకొందు రని మనము ముందుకే ఎఱుగుచుము. సత్కార్యములందులకే సాధ్యమైనంతవరకు ధనమునై వాధార పడకుండ. గవర్న మెంటువారు కొన్ని ప్రభులను తీసికొని నల్లను సత్కార్యములు తక్కినవాటి ప్రభులను వ్రాయవలయును. లేవన్న వాని వ్రాయనిద్యముగా నున్న స్నేహితులను చేరదీసి వారిచేత పుస్తకములను వ్రాయించుటయు మరకొంత మందికి వినిపించుటయు చేయవలయును. గవర్న మెంటువారు వాటినివీటిని స్వాధీనము చేసికొను వరకట్లులేయవలయును. పుస్తకములు పూర్తి విక్రయపుడు వాటిలో నచ్చటచ్చట నుండు భాగములను సంప్రదించి వానిని వ్రాయించుటయు చదువుటయు చేయవలయును. ఈరీతినివారు నివిలు కాననములను జరుపటవచ్చును. ఇంక వార్తాపత్రికల విషయమున నెట్లు సత్కార్యవాగ్దానిము వాచరింపవచ్చునను వారు రిజిస్టరుకాని వార్తాపత్రికలను స్వయంముగ వాగ్దాని వాటిప్రభుల నేకముగ వాగ్దాని వానిపంచి పెట్టవచ్చును. ప్రతి సత్కార్యవాగ్దాని ప్రభులందు సొక ప్రత్యేకము (తరగతియందుండవచ్చును. అది సూక్ష్మకేపు ప్రభుల వొకదానిమించ నగరము లేదు అట్టి ప్రత్యేకతరగతియ సుపాదకు లొకపుట వ్యాసములను ప్రకటించు పెంత కష్టమునదియు తెలిసికొన గలను. మరి

యూ వార్తాపత్రికల నిషేధించు కాననములను వార్తాపత్రికల ప్రకటన మూలమున నుల్లంఘించుట చాల అనుకూలముగ నుండగలదు. వ్రాయువాండ్రకు ప్రతికాకానన భవముండెను. గావున నతడు తనఆభిప్రాయములను స్పష్టముగను నిర్ణయముగను తెలుపుకొనగలడు. మనస్సాక్షి కే తెలువవలయును గాని మరి యెవ్వరికి నతడు వెరయు నవసరములేదు. అందులన మంచిపని తరీతులగు సరళభావములను ఆతడు హాయిగ ప్రకటించుకొనవచ్చును. అయ్యో ఈ ప్రత్యేక చాలమందికి చేరకాలకే అని విచారింప నగరములేదు. ఏలనన అట్టి ప్రత్యేక మొట్ట మొదట నెరకొందునో యిత దట్టి ప్రభుల నెన్నేనివాగ్దాని ఇతరులకు పంచిపెట్టుట అతని విద్యుక్తభక్తులు. ఈరీతిని ప్రత్యేక హిందూదేశీయంతట వ్యాపించి పనితోడ్పడేములు జనమూనాములో తెదజల్లును. హిందూదేశీయుల గురుముఖతా పుస్తకాపేక్ష లేకయే ఎంతవిశేషమునో విద్య వ్యాపించునను సంగతి నందఱు నెఱిగియే చూచుకొనవలెను!

సత్కార్యవా వాడుకులలో ననేకమంది స్వయముగ తివరతేదీని బొంబాయిలో దొరకమువారిచే నిషేధింపబడిన పుస్తకముల నమ్ముచున్నార. కొనుక్కొనవలసినవారు రెండు అకాలమునైగా నెంతసామ్యుచ్చియైనను పుస్తకములను కొనుక్కొనవచ్చును. అయినచాలమంది ఎత్తుమనిషివలకు కొనుచున్నార. ప్రాథమికపాఠశాల మధ్యస్థములను జమ్మదాసుద్వారకదాసుగారి పుస్తకము లమ్ముచుండగా కొందఱు చూచిరి. పెక్కుగ్రంథములు రూ. 5 లు, రూ. 10 లు ఈవిధమున కొనుక్కొనబడినవి. ఆయుక్తవారుగూడ నెట్లునే కొనుక్కొనబడుచున్నవి తెలియచున్నది.

ఎన్. ఎల్. మాస్టర్స్ పేరున 5-6 తేదీ సాయంకాలము చేరినది.

ఆలెగ్జాండ్రా నూయజుల మధ్యకండు తంత్రివార్తల ఏర్పాటులు మరల సరిచేయబడినవి.

ఇంగ్లండునకు బోవు మొయిట్స్ పేరున వార్తను ప్రయాణము 18 వ తేదీ ఆదివారమున కాగిపోయినది.

మొనూరు ప్రభుత్వమువారు కొత్తగా ఒక పి డబ్బుడి. కాఖను సాయకు 52 వేల రూ.ల భద్రమో వెలకొల్పిరి.

బొంబాయి సరిప్రాంతము నభివృద్ధిచేయునిమిత్తము వాటికి రోజుకు 10 వేల గేలకు నీటిని సరఫరా చేయవలసినదని బొంబాయి పురపాలక సంఘమువారు కాంక్షను చేసిరి.

తిలకునిది:—తిలకు మహాశయమున 50 వేలంపైను పిరోజుగాడిమిద తెచ్చిరి అభియోగమునకయిన తప్పమును ధరింప సాపించబడినది ఇప్పటికి 40 వేల రూపాయలైనది.

ఈ సంవత్సరము మార్చి 31-వ తేదీ నంతమైన సంవత్సరమున 48 కోట్ల 95 లక్షల రూపాయల విలువగల రూపాయలు నాణెములును అర్ధరూపాయలును ప్రజలవలన నుపయోగింప బడినవి.

కంగ రాష్ట్ర కాననసభ ఏప్రిల్ 8-వ తేదీన గూడ మరల సమావేశమయ్యెను. కంగ జేక గ్రామస్వపరిపాలనాచట్టమునకు చేయబడు సవరణలో మరి 78 చర్యంపబడెను. ఇంక 78 సవరణల కాలోచింపవలసి యున్నది.

జాతక మార్తాండుము. (1565)

ఈ గ్రంథము నూతన గ్రంథము. దీనిలో 1 జాతక ప్రశంస 2 గోచార ప్రశంస అని 2 భాగములు గలవు. ఈ గ్రంథము దగ్గర నున్న యెడల ఉద్యోగస్థులు, స్కూలు పిల్లలు, వర్తకులు, వ్యవహారస్థులు, వ్యవసాయదార్లు మొదలైన యావన్మంది జనులు ఎవరికి కావలసిన అంశములు వారు వేరు వేరుగా ఎప్పుటి కప్పుడు ప్రతినెలలోను ప్రతినంత్రములోను జరుగు సంగతులు సులభముగా తెలిసికొనవచ్చును. ఎవరి జాతకము వారు పూర్తిగా వ్రాసికొనవచ్చును. దీనిలో ఆనేకమైన అనుభవజాతకములు చక్రములలోను ఉదాహరణములలోను బోధన పూర్వకముగాను జాత్రు సమృతముగాను వ్రాయబడినవి. దీనివల పోష్టుభిర్లు సహితము రు. 2-8-0. ముంబాయి 1 టి అడ్వాన్సు పంపినయెడల తక్కిన రు. 1-8-0 లకు ఈ గ్రంథము పి. పి. గా పంపబడును. ఈ గ్రంథము ఋజువు గా లేదని వాదించినవారికి తిరిగి సామ్మి యిచ్చి వేయబడును. ప్రతులు స్వల్పముగా నుండుటచేతను కావలసినవారు 1, 2 మాసములలో పుగానే దరఖాస్తులు పంపవలెను.

ఆకెళ్ల - వెంకటేశాస్త్రి,

గోపాలపురం, కొత్తపేట పోస్టు, గోదావరిజిల్లా.

విదేశతంత్రీవార్తలు

(రైటును పాటించు)

ఇంగ్లండు

నైతిక సమాపాయము.

లండను, ఏప్రిల్ 4:—నాగ్రాసంఘమువారిట్లు తెలియబడుచున్నది. బ్రిటిషు బారులను చెందియుండియు సాధారణముగ బ్రిటిషు నైతిక సేవను విడదీయుటకు పనిచేయుచున్న ఉద్యోగియులను నైతికలకును గ్రేటుబ్రిటనులో విశ్వవిద్యాలయములందు గాని స్వగతముగా కార్యాలయములందు గాని ఉన్నతవిద్య కళ్యాణియుటకు పదునాడుమూలము చేయబడును. సాధారణముగ బ్రిటిషు దీవులందే నివసించువారలలో కొంతమందికి వలసజేయుటకు దీర్ఘపదునాడుమూలముచేయబడును. బోర్డు ఆఫ్ ఎడ్యుకేషనువారు చేసిన యేర్పాటునందలి కొంత భాగము యునైటెడ్ కింగ్డుము యూనివర్సిటీకి సమానముగా కోర్సును ఓపర్స్ ఎక్సు సర్వీసు ఉద్యోగియులకు నైతికలకును గలపుటకు తగినయేర్పాటులు చేయబడును. బ్రిటిషు దీవులందే నివాస మేర్పరచుకొనినవారు విదేశవిశ్వవిద్యాలయములందుగాని వలసదేశ విశ్వవిద్యాలయములందుగాని ఉన్నతవిద్య కళ్యాణియుటకు తగిన ఏర్పాటులు చేయబడును.

“నైటు బుక్కు”

లండను, ఏప్రిల్ 4:—విదేశ కార్యాలయమువారి “నైటు బుక్కు” యుద్ధమునందలివారి జనాభాగణాంకము ననుసరించి ప్రకటించబడినది. 1918-న సంవత్సరపు జనాభాకలమునుండి ఇంతవరకు జరిగిన జోలైబుక్కు యుద్ధములందు వర్తింపబడినది. బ్రిటిషు అధికారులు ఈ క్రిందవారును తెలిపినవివరములు చేర్చబడినవి. క్రిందటి దీర్ఘపదునాడు మూలము నుండియు నుండియు బ్రిటిషు స్టాను డోడ్డిబుక్కు చెప్పబడున్నది. జేల్లోలది ప్రజలు యానాకులతో గాల్పబడిరి ఇటీవల మరి తీసుబడుచున్నది. 150 గురుచువ్యవ ఉద్యోగియులు ప్రాకోపురద్దుకు స్వానురద్దుకు తైటియగ పట్టుకొనబడిరి. ఏకైకంబునందలి ఉన్న బ్రిటిషు కాన్సులు జనవరి 18 న తేదీ నిట్లు వ్రాయబడుచున్నది. —మూలము నగరములలో తుండలకొలది జనులు చంపబడిరి. మూలములలో విక్రీక ఉద్యోగియులు భుజములందు మేకులతో కొట్టబడిరి. కొంతమంది పౌరుల కండ్లూర వెంకలబడినది. తక్కినవారి ముక్కులు ఖండింబడినది. మరికొంతరుని చరిత్ర నునుగుల గోల్పోవునరకు నకులలో ముంచివేయబడిరి.

మూలమునగరము వోకమారున భయపెట్టబడి పట్టుకొనబడిన బ్రిటిషు ఖయీసీలకును తమిళ మిత్రిమండలి ఖయీ దీలకును పెట్రోగ్రాదునందలి ఉన్న ముత్రి కొంత సహాయము నొసరించెను. అతడు ఎం. టెలిఫోనిక గానిన తరచుగ సందర్శించుచుండిరి. టెలిఫోనిక గానింగ్లండు బలమును జూచి విస్మయము చెంది సోవియట్లు అధికారము తమ క్రాంత్యులకు తగిన ఫలమును తప్పకుండ నంద వింపగలరు. బ్రిటిషు ప్రజలపై యేరుగునదియు నిశ్చయమగు వాగ్దానముల నరనినందే గ్రహించుట సందర్భము.

బ్రిటిషు గవర్న మెంటువారివద్ద అధిక స్థితిగతులను గూర్చి కొన్ని లెక్కకాగితములు ఉన్నవి. వాటినిబట్టి చూచిన బోలైబుక్కు లెట్లు బుజుములపాల బడి చెడిపోవునదియు విదితము కాగలదు. కొంతకాలమునకు వాట్లు పరిపాలనచేయుటకు జేయుచు కొంత కష్టపడెద యెన్నది గాని అది చాలదు. క్యూసానుపుష్టి నానాటికి దుర్భర మగుచున్నది. చివరకు విత్తనముల నిమిత్త ముందిన భావ్యమును, దున్నుటకుందిన పశువులకు భక్షింపబడినవియును.

ఈ స్థితి కొంతమంది కట్టుస్థితి బోలి యున్నది. కాని ఈ త్రర రుస్యాయందలి మిత్రమండలి దళముల ముఖ్య సేనాని జనరలు విరనునైతు గారు చాల అశుభమైన పరాక్రమము గలవారని నైతికాధికారులలో చాలమంది అనుకొనుచున్నది. అతని సహజోత్సాహకై చాల అశుభావనాము. అతడు ప్రపంచమంతయు తీగెను. కిరనరు ప్రభువునంటి మనిషి 6 అడుగుల 4 అంగుళముల ఎత్తునందు. జర్మను హీరో కేంపేయునందు దతకు ఎద్దుబండ్ల తోలావారుగ బోటి చేసును. ఇప్పుడతడురంగమునందలి వివిధ ప్రదేశములనుజూచుచు అచటి నైతికల నుత్సహించుచు కాలమును గడపుచున్నాడు.

భారతీయనైతికలకు గౌరవములు.

లండను, ఏప్రిల్ 1:—ఇటలీ రాజుగారు కర్మలు ఆర్. ఎ. పీటెగారికి సెంటు మార్స్, సెంటుబాడను గౌరవ విరుదును, కరీబాన్ లెఫ్టి సెంటు కర్మలు ఎల్జెహండర్ కపన్నగార్లకు ఇటలీరాజ గౌరవవిరుదులను ఇచ్చిరి.

కూచిలిహారు మహారాజుగారు.

లండను, ఏప్రిల్ 1:—కూచిలిహారు మహారాజుగారు నాగిపరవారమును హిందూదేశమునండి లండనుకు వచ్చి చేరిరి.

ఆగాఖాను గారు.

లండను, ఏప్రిల్ 1:—ఆగాఖాను గారు పారిసు నగరమునకు వెళ్లిరి.

మరణములు.

లండను, ఏప్రిల్ 1:—మేజరు జనరలు సర్. ఎఫ్. హెచ్. డ్రమ్మంగుగారును, బ్రిగేడియరు జనరలు ఇ. ఆర్. కోర్నెయి గారును మరణించిరిని ప్రకటించబడినది.

దక్షిణాఫ్రికా

శత్రుదేశీయులు.

కేప్టౌను, ఏప్రిల్ 1:—సరినిధి సభయందు సర్ తామస్ వాటుగారు శత్రుదేశీయులను వ్యవేశించుట బంపిజేయుటకు, వారి పర్యవేక్షియుటగా నిర్ణయించుటకు సూచించి ట్లు కేంద్రంబులకు ను సూచించుచు ఇట్లు చెప్పిరి:—ఈ బిల్లు మూలమున ఇప్పుడు ఈ దేశమునందు నిర్భావానామయన నుం బడిన 594 మంది శత్రు దేశీయులును (వ్యవేశించుట బోగోరు వారు) ఈ దేశమునందు స్థిరవాసస్వాగత్యమును బడకు కాలకుండిన 414 మంది శత్రుదేశీయులును, ముద్దకాలకుండిన దేశాంతికి భంగకరముగ ప్రకరించిన గర్భములు 150 మంది యును విరుదుల చేయబడి స్వదేశములకు బంపిజేయబడును. 150 మంది జర్మనుల విడుదలకు ప్రత్యేకవిధులు వారిచే విచారించబడును. శత్రుదేశీయులు ఈ దేశమునందు స్థిరవాసము ఏర్పరుకొని స్వకాశియులనుగా చేయుటలు సర్దిఫీకేట్ల నీయునలెనని కోరవకు. దేశావాసుకులకు శత్రుదేశీయులకు స్వకాశియుయోగ్యతాపత్రములను ఈ విధములకు ప్రభుత్వమువారి కీ బిల్లునకు అధికారము గలగుచున్నది. 1204 మంది శత్రుదేశీయులు స్త్రీలు బిల్లుబో సహా తమ యిష్టమునై వ్యవేశించుట బోవచ్చును. 150 మంది నిర్బంధముగ పంపిజేయబడును. సంది పుతమున సంకములు చేయబడు వరకు జర్మనులను దక్షిణాఫ్రికాలో చేరనిచ్చు సమస్య పరిష్కరింపబడకలదు.

మర్యాద

ముగ్ధాన్యునందలి నైవ్యములు.

లండను, ఏప్రిల్ 3:—ముగ్ధాన్యునందలి మిత్రమండలి నైతికల స్థితి చాల అపారదముగ కలిగియున్నది. వాటిని విడుదలయో క్రొత్తనైవ్యములకు వాటి సహాయార్థ ముత్తులయో చాల అవశ్యకము. ఒక ఆమెరికను పటాలము ముగ్ధాన్యున కేగుచున్నది. బ్రిటిషుదళములు దారి వెనుకబోసి నిద్దురుచున్నవి. ఆర్యెంగుల రంగముల బోలైబుక్కు లింతలోనే మునున కరుగుటకు ప్రయత్నించుచు గ్రుమ్మి మొరియితుని తిలపింపబడుచున్నది. స్థితి ఇట్లుండ మిత్రమండలి నైవ్యము లింకను మునుచే నట్లునే భావపడుచున్నది. శత్రువుల కసంభావ్యములకు నైవ్యములు ఉన్నవి. మిత్రమండలివారు తగిన సహాయ మొసరింపజేయుట వారు చాల భాగము కాక్రమించుకొనగలరు.

అందువలన మిత్రమండలివారు చాల తొందరగ నచటికేగుటసరమని నొక్కికొక్క చెప్పబడినది. ముగ్ధాన్యున చాల అపారదమును ప్రదేశములనున్నది గనుక శత్రుగారి విరుగుట బడదు.

ఉత్తరమ్య; సందిసభ.

లండను, ఏప్రిల్ 4:—ఉత్తరమ్యయందలి నైతికల వివాదకరస్థితిని జూచియే సందిసభవారేయో యొక విధానమును రుస్యపుట్టుకు ములంబించుటకు త్వరలో నిశ్చయింపవలయునని హెచ్చరింపబడుచున్నది. అచటి నైవ్యములను విడిచిపెట్టుట కెట్టి ప్రయత్నములను మానగూడదు.

పోర్చుగెంటుజార్జిగజెటు

ఎ. సి. డెఫ్ గారు, గవర్నరుగారికి ఆంతరంగిక కార్యదర్శిగ నియమింపబడిరి. టి. యమ్. మాచల్ గారు, సీనియర్ సెక్రెటరీగ నియమింపబడిరి. ప్యాడినకుగారు నిన్ను బాతుల శ్రేణిభివృద్ధికి ప్రియేకోడ్యోగిగ నియమింపబడిరి. జె. డెల్లు. భోమగారు బెజవాడలో డిప్యూటీ సీనియర్ సెక్రెటరీగ నియమింపబడిరి.

పి. కేంట్ట రామానుజులు తెల్లిగూరుగంజాము, వికాఖ పట్టణపు చండలములలో ప్రియేకో డిప్యూటీ కలెక్టరును, ఆ. వెంకటాద్రి శ్యామగారు, అనంతపురములో స్పెషియల్ డిప్యూటీ కలెక్టరుగ నియమింపబడిరి.

కోకట మునిసిపలు కాఖ.

కడప జిల్లాబోర్డుకు జి. పి. సోమియగారు సభ్యులుగ నియమింపబడిరి. కోరపుట్టు జిల్లాబోర్డుకు కె. రామానుజులు గారు సభ్యులుగ నియమింపబడిరి. ఆదోని మునిసిపాలిటీకి, జె. తరం. శ్రీనివాసుగారు సభ్యులు. బరంపురపు మునిసిపలు సంఘమునకు ఎ. పి. పాల్వోగారును, నాన్ పేట మునిసిపలు సంఘమునకు వివాసుబహదూరు టి. కోదండరామ వాయడ. గారును సభ్యులుగ నియమింపబడిరి.

ఒంగోలు తాలూకాబోర్డుకు పూటుకూరి కోటిలింగం శెట్టిగారును, మార్కాపురపు తాలూకాబోర్డుకు తాటివద్ద శేషచల మధ్యగారును సభ్యులుగ నియమింపబడిరి.

నాకివాడతాలూకా బోర్డులో, రెడ్డండ్రి గారు రాంచాయడుగారు, గుంటూరు తాలూకాబోర్డుకు ఆర్. యం. వి. గోపాలరావు వంశంబుగారును, సభ్యులుగ నియమింపబడిరి.

వికాఖజిల్లాను జిల్లా బోర్డు సభ్యులుగ నాగం గారు చంద్ర అప్పారావు నాయుడుగారు సభ్యులుగ నెన్నికొనబడిరి. నరసపట్నం తాలూకాబోర్డులో దస్త్రాబ రామాగారు గారు ఉపాధ్యక్షులుగ నెన్నికొనబడిరి.

మాల్యూర లక్ష్మీకరసింహముగారు, యాడకల్లాను మేజిస్ట్రేటుగ నియమింపబడిరి.

బొబ్బి వివేచచంద్రపాలు గారు.

బొబ్బి వివేచచంద్రపాలు గారు క్రిందటి కినివారము నాడు నాజురపాండ్రవరమును చేరి. ప్రజలపై ముత్సారముతో నరసింహ రేగించి గౌరవించిరి. నాటిసాయంకాల మరిదు ప్రస్తుతాదర్శముగూర్చి బహిరంగోపన్యాసము నిచ్చిరి. నుమారు నాలుగువేల లంకి పు ధమ బోయిరి. జి. రానుచంద్రరావు ఎం. ఏ గారు సభాధిపత్యము వహించిరి. వివేచచంద్రపాలుగారిని సభ్యుల కెఱుకవరమును వాంఛించి. ప్రస్తుతి అంద్రోద్భవము 1907-న సంవత్సరములో పాలుగారీగ్రాంతములకు కచ్చికపు దారంభ మైనది. పాలుగారు రెండుమూలము జాగ్రత్తకైయు ఆతిథ్యమును బడసిరి. వంశమూరము కేనులో అందిన ఘోషనకు శ్రుతిరేకముగ సాక్ష్యము నీడు గోరగా నరకు నిరాకరించెను. అప్పి డోకమానును మరి యొకమాను జేకేధక్తిరి ప్రకటించు నునాపితమునకును అతడు కిక్షింపబడినది. సభ్యుల ఆహ్వాదరణముల నింగివెలగుచుండ పాలుగారు తేడి గంభిరోపన్యాసము నొసగిరి. ౪౭12 సంవత్సరములందు హిందూదేశావర్త మెట్టిభివృద్ధి బొందినది యనరకు తెలియజేసెను. మొదటజరి ప్తూర్ణ పురీతిపాలనము పూర్తింభింపబడినది. ఇప్పుడా యాదర్శము సామ్రాజ్యపుష్కపూరితమగు నూరెను ముద్దసమయమున హిందూదేశము బ్రిటను కెంతటి మహాపవార మొనరించినదియు చూచు తెలిసెను. హిందూజాతియు సహాయ మొసరించాటా వాని యాదాబుద్ధి వలననేగాని కట్టుముల కాళిదికాటా హిందూదేశమునకు స్ఫురతిపాలనము వచ్చుటెల్ల బ్రిటిషు సామ్రాజ్య పరంత్వభాభివృద్ధి వేయు మరకు తెలిసెను. సంధిసభావర్త్య నరకు చాలవరకు వచ్చింది అయిన మహాబలవత్తాదేశములొక లియిటెడ్ జాములు స్థాపనయిచ్చి కంపెనీగా నవట క్యరసాయ మున్నవని అతడు సందిసభకు వర్ణించెను. వారి హిందూకాళిక స్థితి చాల విషాదకరముగ నున్నది. ఇంగ్లండు వాన్లెయు లింజేయూర్తమును గూర్చి ఎట్టి పద్ధతి నరకుంచిండుననియు నరకు కోరవక వచ్చింజెను. పాలుగారిని ఆప్యతుకకును నందరము లర్పించబడిన పిమ్మట సభయిగి నెను.

బ్లాక్ బడ్జెట్ 3-8-0. స్కాక్ య 7, వాటర్ మెక్
 య 7-8-0, వాటర్ మెక్ (సేప్టికల్ సెల్ఫ్ క్లియింగ్) య
 10-8-0, సెఫూక్ 210 య 4. అరెస్టాండ్రా య 2-1-20
 (1514) నిర్వహణ, సేవస్య తిరువల్లి క్లౌజి, మద్రాసు.

Punjab Legislative Council.

Final Discussion on Budget.

LAHORE, April 8.

A meeting of the Punjab Legislative Council was held on Monday morning, His Honour the Lieutenant Governor presiding. After interpellations final discussion on the budget took place. Several non-official members who spoke congratulated the Finance Member on the budget and made reference to Sir Michael O'Dwyer's administration and his impending departure. Mr. Gibson in the absence of Mr. Lumsden, Financial Secretary, replied to the criticisms briefly.

H. H. Sir Michael O'Dwyer's Speech.

His Honour Sir Michael O'Dwyer then addressed the Council this being his last speech in the Council. His Honour after referring to the budget, the economic situation, industrial progress and internal security of the province said:—The Government of this province is and will remain determined that public order which was maintained so successfully during the time of war shall not be disturbed in the time of peace. Action has therefore already been taken under the Defence of India Act against certain individuals at Lahore and Amritsar who whatever their motives were openly endeavouring to arouse public feeling against the Government. The British Government which has crushed foreign foes and quelled internal rebellion could afford to despise these agitators, but it has the duty of protecting young and ignorant whom they may incite to mischief and crime, while themselves standing aside. Therefore I take this opportunity of warning all who are connected with political movements in the province that they will be held responsible for the proper conduct of meetings which they organise, for the language used at and the consequence that follow such meetings. Subject to these provisions the Government has no desire to restrict in any way the right of public meeting, but it is a matter of common knowledge that those who organise such meetings even with quite legitimate objects often lack moral courage or authority to restrain some more violent speakers. It is also, I fear only too true that owing to wild and reckless language which a handful of noisy agitators habitually indulge in sober and reasonable men with a regard for their Lazat shrink from attending such meetings. Restraining influences are therefore either absent or are not exercised. Hence the necessity for any warning which is addressed to Press as well as to platform. I would ask in all seriousness, in this calm and reasonable atmosphere which is needed to prepare the way for constitutional reforms. It certainly is not and those who are creating that unhealthy atmosphere are deadliest enemies of the cause of reform which they propose to champion, fortunately their influence does not correspond to the noise they make. They do not speak with the voice of Punjab.

The Rowlett Act.

Sir Michael then spoke about the Rowlett Act and said it could only come into force on a special order of the Governor-General-in-Council and could only be applied to the parts of country where anarchical and revolutionary movements existed and was only concerned with certain scheduled offences. It conferred on Police no power of arbitrary arrest, search or interference. Continuing Sir Michael said, the recent puerile demonstrations against Rowlett Act in both Lahore and Amritsar would be ludicrous if they did not indicate how easily ignorant and credulous people not one in a thousand of whom knows anything of the measure could be misled. Those who want only to mislead them incur a serious responsibility. I would remind you of President Lincoln's famous saying:—"You can if you are very clever and very unscrupulous mislead all people for some time and some people for all time, but you cannot mislead all people for all the time. Those who appeal to passion and ignorance rather than to reason have a day of reckoning in store for them."

Constitutional Reform.

Sir Michael then referred to constitutional reforms and coming to the war said:—We can claim to have raised about 300,000 combatants during the four years of the war or more than half the total raised in the Indian Empire excluding of course the splendid contribution from our gallant neighbours and Allies in Nepal. In concluding his speech Sir Michael O'Dwyer said:

Gentlemen, I have often been criticized for dwelling on the achievements of the Punjab in season and out of season but my pride on the province is based on no narrow parochial spirit. I have spent 15 years away from it during which I have seen many other parts of India. I might indeed say much I have seen and known cities, known men and manners, climates, Councils Governments but nowhere did I find the same qualities as Punjab can show. From Princes palace down to peasants hut I found I could meet Punjab, whatever his class or condition as man to man without suspicion or mistrust, I found him in mass loyal but not subservient, brave but not boastful, enterprising but not visionary, progressive but not pursuing false ideals or mistaking shadow for substance. These are the qualities which have made Punjab among the provinces of India the best honoured of them all and these are qualities which combined with the moral courage that will be so essential in times before you will keep Punjab in vanguard of progress and prosperity.

The Orient Liner "Ormonde" with over nine hundred passengers sailed at 6-30 p. m. on 8th evening for England. Among the passengers were Lord Montagu of Boileau, Sir Claude and Lady Hill, Justice Beachcroft, Lord Bishop of Bombay and Mrs. Palmer, Mr. P. R. Cadell, Mr. Sadler, President and other members of the Calcutta University Commission, Mr. K. C. Roy and Mr. H. N. Samarth.

The passenger list of steamer "Ormonde" which sailed on 8th evening is the biggest ever printed in Bombay newspapers for one steamer, and passengers are more numerous than have ever sailed from the port in one ship. The "Ormonde" lay alongside the new deep water mole to receive her human freight and special arrangements were made to carry out medical inspection of such a large crowd. A noteworthy feature of the day was the arrival on the pier along side the steamer of the special boat train by B. B. and C. I. Railway from Punjab and Northern India. She left Delhi at 8-30 on Monday morning. The "Ormonde" carries a large number of Bombay people including Lord Bishop.

Allied Troops in North Russia.

Serious Situation.

LONDON, April 3.

Reuter learns that the situation of Allied troops in Murmansk is causing considerable anxiety. The relief or reinforcement is a matter of great importance. An American detachment is already proceeding to Murmansk and British troops are preparing to follow.

The Archangel Front.

On the Archangel front it is expected that Bolsheviks will shortly make a determined effort to push the Allies into sea during the next two months, while Allies are still isolated by ice. The enemy has very superior forces and thawing of their portion of the river a Dwina before the Allied portion of the river will greatly assist them.

A Hard Task.

The Allied troops are likely therefore to have a hard time and absolute necessity for reinforcing or believing them as early as possible is emphasised, obviously Murmansk which is a warm water port cannot be evacuated until Allies have withdrawn from Archangel.

The situation compares somewhat with that of Kut, but relief of troops in North is far more important. Highest opinion is entertained of the General Officer Commanding General Ironside who indefatigable interest in various Allied forces is having most beneficial effect.

General Iron Side.

His Wonderful Abilities.

London, April 3.

General Ironside the General Officer Commanding Allied troops in North Russia is described in authoritative Military Circles as a man of wonderful energy and initiative who has travelled all over the world. He is a man of Lord Kitchener type, six feet four inches high and weighing seventeen stone. He went through German Herero campaign as an ox-wagon driver. He now spends the whole days and nights visiting various parts of the front on sledge, encouraging and cheering up troops.

Bolshevism in N. Russia.

Position of the Allies.

LONDON, April 3.

Sir Ernest Shackleton has returned from Murmansk and Archangel. In an interview with Reuter, he said the position of the Allied northern forces was undoubtedly an anxious one. The Bolsheviks were well equipped and well organised. They were ably led and largely outnumbered the Allies. Hence both the Murmansk and Archangel fronts were in danger. It was not merely a question of saving our own troops, for half a million people had thrown in their lot with us. They were originally anti-German and now were anti-Bolshevik. Consequently there was moral obligation to take action. An announcement to that effect would be a spear point thrust at the heart of Bolshevism and an incentive to Russian mobilisation. Sir Ernest Shackleton was confident that sufficient volunteers could be obtained to meet the situation. He declared that the British did not yet realise what was at stake if the peril was not instantly grappled with whereas a three months' campaign by a volunteer army would break the Bolshevik monster which was becoming far worse than German militarism.

Allied Policy Towards Russia.

To be Settled Soon.

London, April 4.

It is urged that the peril of troops in North Russia is the reason why the Peace Conference must settle its policy towards Russia without delay. It is emphasised that no steps must be neglected to relieve that force.

Obituary.

LONDON, April 1.

The death is announced of Major General F. H. Drummond. The death is announced of Brigadier General E. R. Courtenay.

Cooch Behar Maharajah.

LONDON, April 1.

The Maharajah of Cooch Behar and party have arrived in London from India.

H. H. the Aga Khan.

LONDON, April 1.—H. H. the Aga Khan has gone to Paris.

Silver for India.

LONDON, April 1.

NEW YORK:—Two million dollars of silver have been shipped to India.

Bengal Council Meeting.

Village Self-Government Bill.

CALCUTTA, April 8.

The Bengal Legislative Council reassembling this morning disposed of 73 further amendments to the Bengal village Self-Government Bill. There are still 78 amendments which will be taken up at to-morrow's sitting of the Council.

Tilak Fund.

40 Thousand Subscribed.

BOMBAY, April 7.

The fund which is being raised for meeting the expenses of Mr. Tilak's case against Sir Valentine Chirol, now amounts to rupees forty thousand.

The Bolshevik Regime.

A White Book Published.

LONDON, April 4.

The foreign office white book contains collection of British Official and other reports covering Bolshevik regime from summer of 1918 to the present date, issued in accordance with the decision of the war cabinet last January. The white book is an appalling story of atrocities and misery. The memorandum of a British subject who left Moscow in December says that thousands of inhabitants had been shot but that lately victims had been hung. He mentions that 150 Russian officers had been taken prisoners at Pakoff and Sawn in pieces by Mongolian soldiers. The British Consul at Ekaterinburg on January 13th reports that hundreds of civilians were murdered in Ural Towns. Captured officers had their shoulderstraps nailed to their shoulders. Some civilians had their eyes gouged out. Others noses were cut off and others again were dipped in rivers till frozen to death.

[Wholesale Arrests.

The Dutch Minister at Petrograd did his utmost to succour British and other prisoners who were arrested wholesale in Moscow in panic. Following the attempt to assassinate M. Lenin he repeatedly interviewed M. Tchitcherine who was impressed with English power saying that time would come when Soviet Authorities must pay individually for the acts of terrorism but it was impossible to obtain definite promises from M. Tchitcherine regarding the fate of the British subjects.

Hopeless Economic Situation.

An appreciation of the Economic situation compiled from statistics in possession of British Government concludes measures of Bolsheviks can only end in bankruptcy though the resources of the Country are such that there is still scope for continuance of Bolshevik rule. Nevertheless the position of Agriculture is monthly growing more acute and eventually seed grain must be consumed and food stocks and livestock be exhausted.

Facilities for Higher Education.

To Officers & Men of British Nationality.

London, April 4.

The Press Bureau announces that officers and men of British Nationality, ordinarily domiciled overseas but serving in United Kingdom forces, will be eligible for Home Government facilities for higher education in Universities or Agriculture Offices and Works. A limited number ordinarily domiciled in United Kingdom will be assisted in their courses in Dominion and Overseas. The Board of Education's portion of scheme enables qualified Overseas ex-service officers and men to pursue the course equal to University Standard in United Kingdom while others ordinarily domiciled in United Kingdom will be assisted in their studies at Overseas Universities or in exceptional circumstances at Foreign Universities.

Enemy Repatriation Bill

Second Reading Moved.

LONDON, April 1.

CAPETOWN:—In the House of Assembly Sir Thomas Watt, moving the second reading of the Enemy's Repatriation and Denaturalisation Bill stated that the Bill provided for the repatriation of 584 interned enemy subjects, who desired to return to their country, 444 enemy subjects who had not acquired domicile in South Africa, and 150 Germans who had displayed such hostilities during the war as to be a danger to the peace of the Union. All the last-named cases would be investigated by a board. The Bill further empowered the Government to revoke letters of naturalisation granted to enemy subjects, who so desired or who were a danger to the State. One thousand two hundred and four enemy aliens, including women and children, would be repatriated voluntarily and 150 compulsorily. The question of the entry of the Germans into South Africa could not be dealt with until peace was signed.

Indian Army Honours.

LONDON, April 1.

The "Gazette" contains the following Honours conferred on officers of the Indian Army:—The King of Italy has conferred the Order of St. Maurice and St. Lazarus on Col. R. A. Steel (Officer), Order of the Crown of Italy (Grand Officer) on Sir John Cowans, and the Order of the Crown of Italy (Officer) on Lieut.-Col. C. H. Alexander.

Burma Rice Market.

RANGOON, April 8.

The ricemarket is again dull and featureless, big mills doing no business. Small mills quality were offered at Rs. 345, buyers Rs. 342-8 Meedon at Rs. 342-8, buyers Rs. 340-2, 500 bags of Kankmidangan were sold at Rs. 335, for April, and 4000 bags ran Sein at Rs. 335, for April, 10,000 bags specials at Rs. 330-331 for April and 15,000 at Rs. 334-335 for May. These were the only speculative bargains. Sales of 60,000 bags Meedon by Chinese millers at Rs. 337-8 to Rs. 342-8 are reported.

The Deputy Food Stuffs Commissioner has received intimation from the Director of Civil Supplies, Bombay, that March sales of rice will not be recognised in future.

BOMBAY, April 8.

The sailing of the homeward English mail steamer "Norman" has been postponed till noon on Sunday, the 13th instant.

Mail steamer "Sumali" sailed on 6th instant with homeward mails and passengers.

The Satyagraha Day.

Peshawar.

PESHAWAR, April 7.

At a public meeting held yesterday resolutions protesting against the passing of Rowlett Act and approving the attitude of Indian Members of the Imperial Legislative Council were passed.

Sales of Proscribed Leaflets, Fancy Prices Offered.

BOMBAY, April 8.

Leading Satyagrahis are themselves selling reprints of proscribed leaflets to-day all over the city. Buyers have to pay a minimum of two annas but many have bought these leaflets at fancy prices. Mr. Jamnadas Dwarakadas was seen selling copies near the stock exchange at noon to-day and many copies were bought at Rs. 5 and Rs. 10. Similar sales are reported at Ahmedabad.

A New W. D. Division.

BANGALORE, April 7.

The Government of Mysore has sanctioned the establishment of a special temporary division of the P.W.D., known as "Gauging and Regulation Division" with headquarters at Mysore at a cost estimated to be Rs. 52,000 nearly per annum. It is stated that to give effect to the rules of regulation framed under the terms of the award of the Cauvery Arbitration Committee joint observations have been conducted for the past four years by Madras and Mysore, of the discharge at the upper anicut (Trichinopoly) and Krishnarajasagara. The object aimed at is to determine the exact proportion between the flow at Krishnarajasagara and that at the upper anicut and to fix the proportionate factor for calculating the discharge due to Madras from the Kanniambadi catchment for the various stages of the river flow. In order to calculate the results of the observations made during the past years and to prepare the velocity and discharge curves as also to conduct further observations and determine the transmission loss for representative sections of the river Cauvery, such as (a) Mysore catchment up to Sivasamudram, (2) the hilly catchment between Sivasamudram and Bhavan, (c) the sandy bed between Bhavan and the upper anicut, the Chief Engineer of the Cauvery Valley Irrigation has proposed the formation of a special temporary division for a period of two years.

The Chief Electrical Engineer to the Mysore Government has submitted a scheme for the foreign training of six officers and four graduates for appointment in the Mysore electrical department at a cost of Rs. 1,30,000 or Rs. 18,600 per annum. The Government have sanctioned the scheme which they remark is eminently practical and useful.

War Decorations.

SIMLA, April 8.

A "Gazette of India Extraordinary" issued to-day notifies the following Indian decorations in recognition of good work in connection with recruitment for the Indian Army, or of good services rendered during the war.

To be Khan Bahadur.

Rissalder Ahmad Khan, of Sarai Saleh District, Frontier Province; Khan Sahib Sher Baz Khan, Sub Assistant Surgeon Manshara, Hazara District, Frontier Province; Khan Sahib Sandullah Umazai, Extra Assistant Commissioner, Peshawar District; Khan Habib Hamidullah Khan of Toru, Extra Assistant Commissioner Peshawar District; Khan Sahib Abdur Rahim Khan Kundi, Barrister-at-Law, of Gulistan, Dera Ismail Khan District; Khan Sahib Subedar Major Taj Mahammad Khan, of Marghuz, Peshawar District; Khan Sahib Ghulam Sarwar Khan Municipal Commissioner, Peshawar.

To be Rai Bahadur.

Rai Sahib Bhai Makha Singh, of Kohat, Frontier Province.

To be Khan Sahib.

Muhammad Akbar Khan Jadun, of Banda Pir Khan, Hazara District, Frontier Province; Abdul Akbar Khan Dadazai, Zaildar of Babozai, Peshawar District, Frontier Province; Honorary Captain Mir Jafar Khan, A. D. O. to the Commander-in-Chief; Wasi Jan Khan Kalil, Zaildar of Kafur Dheri, Peshawar District, Frontier Province; Ghulam Isaidar Khan of Bazar, Bannu District, Frontier Province; Sheikh Mahbub Ali, of Sheikhan, Peshawar District, Frontier Province.

To be Rai Sahib.

Lala Jai Ram Shah, of Manohree, Hazara District, Frontier Province; Bhai Hira Singh, Honorary Magistrate of Hoti, Peshawar District, Frontier Province; Raes Sankari of Mardan, Peshawar District, Frontier Province; Chaudhri Harnam Singh, Honorary Magistrate and Municipal Commissioner of Bannu, Frontier Province; Chaudhri Daa Ram, Municipal Commissioner of Bannu, Frontier Province; Chaudhri Kishenchand, Honorary Magistrate and Municipal Commissioner of Dera Ismail Khan, Frontier Province.

Absorption of Silver.

Communique by Currency Controller.

CALCUTTA, April 8.

A communique issued by the Controller of Currency states that the absorption of whole and half rupees during the financial year ended 31st March 1919 amounted roughly to forty three cores ninety five lakhs.

S. S. "Mar Tura" homewards bound arrived at Suez on the 5th instant.

Fodder Situation in Sukur District, One Lakh Sanctioned.

KARACHI, April 8.

The fodder situation has recently become critical in parts of Sukur district and the Commissioner in Sind is arranging to take over from military authorities in Karachi two thousand tons of Bhusa for sale to cattle owners at reduced prices. A grant of one lakh of rupees has been sanctioned to cover the anticipated loss.

The Eastern Telegraph Company reports that communications between Alexandria and Suez has now been restored and delays on cables are now considerably reduced.

With a view to develop the suburbs of Bombay the Bombay Corporation has sanctioned a supply of ten thousand gallons per day of water from its Tulsi Lake to Salsette area.

Latest Telegrams.

LONDON, April 4.

A British North Russia Communique says:—Four times on March 31st Bolsheviks strongly attacked us eastward of Bolshezerki and again next morning. All attacks were repulsed and we took prisoners, including a regimental commissary who stated that these attacks were intended to be decisive.

LONDON, April 6.

A British North Russia communique says:—After night of bombardment, the enemy on the morning of fifth attacked our positions near Shredmerhega. The attack was repulsed with heavy enemy loss and we took one hundred prisoners, including a Bolshevik battalion commander. We sustained no casualties.

LONDON, April 7.

The war office states that according to later information from Murmansk, immediate the danger of Finnish-Karelian rising has been averted.

LONDON, April 7.

A British Communique from Murmansk dated 5th says:—There is improvement in state of affairs at Kandalaksha, announcements that reinforcements are enroute and that other military preparations are being made, has overawed the leaders of Finns Karelians and Bolsheviks who were planning a rising on a large scale. The leaders of Finnish Legion have signed an agreement to comply in future with the wishes of the General Officer commanding.

Retrial of Maclarran.

ALLAHABAD, April 9.

Retrial of Maclarran and two drivers of the ekka corps Jabulpur of robbery commenced to-day at the Allahabad High Court and a fresh jury. Accused pleaded not guilty and are being defended by Messrs. A. S. Osborn and Iqbal Ahrad Peshabi. The villager whose house was robbed deposed to the facts as before. The trial is proceeding.

ఇండియన్ బ్యాంకు

కార్యదర్శి గారందేసిన మార్చి నెల లెక్కలు

వ్యయము

చెల్లింపబడిన మూలధనము	రూ. 1000000-0-0
రిజర్వుఫండు	350000-0-0
దీపావళిలు	4628605-14-7
బిల్లులు	87949-0-8
చిల్లరలు	84044-18-4
మొత్తము	రూ. 6145599-12-7
ఆదాయము	
నెట్టుబడి	రూ. 5156025-18-8
బ్యాంకి ఆదాయము	122858-14-7
కట్టడములు వగైరా	12554-5-9
వసూలుబిల్లులు	87949-0-8
చిల్లరలు	82000-8-9
నిజావధనము	788716-6-7
మొత్తము	రూ. 6145599-12-7

బమ్మెర పోలీస్ థానాలో జరిగినది:—కడపనగరమందలి "బమ్మెర పోలీస్ థానాలో సమాజమువారిచే" ఈ నెల 6 వ తేదీ ఆదివారము జరుపబడినది. ఈ సభకు మ.-రా.-శ్రీ, నాగపూడి కుప్పసామయ్య గారు ప్రధానాధిపత్యమును వహించిరి. ఉదయము పొరులెల్లరును స్వాగతముచేసి శ్రీమదాంధ్ర భాగవతమును నిర్వచించి పోలీస్ గారి భాయాపటమును భద్రదంతా కళమువై నూరిరి. ప్రాతఃకాలాత్మకము వార్షికము కమై యొప్పెను. మధ్యాహ్నము 3 గంటలకు సభాభవనమున సభ్యులను పానకము సమర్పించబడియె. 4 గంటలకు సభ యారంభమై శ్రీరస్తు గానించబడియె. పద్యములను మ.-రా.-శ్రీ. జయరామచంద్రులు విడి ఎకటి గారు చక్కగా జపిరి. స్వాగతోపన్యాసము బ్ర. శ్రీ శేషాద్రిశర్మగారు చదిరిరి. కడపయందలి కవులను సూర్యయ్య వారి గ్రంథములం సూర్యయ్య బ్ర. శ్రీ జనమంచి వేంకట సుబ్రహ్మణ్య శర్మగారు పఠ్యనించిరి. మ.-రా.-శ్రీ. వారిని కొలను కుబ్జురావుగారు పోలీస్ గారు చాల ప్రశంసనీయుముగా నుపన్యసించిరి. బాలరకు భాగవతకవితనమునకు బహుమానముగా శ్రీమదాంధ్ర భాగవత మొసంగబడినది. వక్తృత్వపరీక్ష 8 వ తేదీ మంగళవారము సాయంత్రము జరుపబడినది—పురపాసి.

ఆంధ్రదేశవార్తలు

గుంటూరు ఆస్పతాన సమాజము:—కడపనగరమందలి నెలకొనె వలకు ఈ సమాజమువారి కరపత్రము మూలము సంతకములు, 2, కి-135 మంది బీదలకు భోజనము సంగపడినది. అని కార్యదర్శి వ్రాయుచున్నాడు.

తెనాలి తాలూకా, ఈ మనిషుడు శ్రీయుత కోన వేంకటరాయశర్మగారు నాలుగురోజులనుండి "వాత"యనిద్య-భక్తి-ఆత్మసామ్రాజ్యము" మున్నగు విషయములను సూర్య భాగవతముగన, సమంజసముగను నుపన్యసించిరి.

శ్రీ భారతీ పుస్తకభాండాగార ప్రథమవార్షికోత్సవము:—ఈ మహోత్సవము జరుపుటకు గాను, 12-4-19 తేదీ వారము సాయంత్రము 4-30 గంటలకు స్కూలుభవనమున నొకసభ చేయబడినది. తత్సభకు కవిరాజు శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిగారి అగ్రాధిపత్యమును వహించి సంగీతరంగిణి. అనిమాధనమునుండి కార్యదర్శులు వ్రాయుచున్నాడు.

యువజనసంఘము-భర్తృవరము:—ఆదివారమున యువ దీపసంఘము బ్రహ్మశ్రీ వాటి రామచంద్రరావుగారి యాజమన్యమున జరిగినది. శ్రీహక్ ఇ ఎస్. వేంకటపెరుమాళ్ నాయుడు (కనానీల్ దార్) వారు మున్నగు ప్రముఖులు సభ నలంకరించి భగవద్గీతానా గీతము, గత సభా పుష్పాంశము: దినన పితృకు సుబ్బదాసు గారును పంచాంగము వేంకట రామయ్యగారును వ-సంజూడవచ్చు గారు నుపన్యసించిరి. అని కార్యదర్శి వ్రాయుచున్నాడు.

మాడన మధ్యమత సమ్మేళనము:—ఈ సమ్మేళనము తామసాగరం శ్రీనివాసరావుగారును, వారివాణం వాసుమంతా చావు, అంతాపురం వరంగరావుగారు, శ్రీమంత్రాలయము దగ్గరనుండు కుంగభద్ర (అణుయంత్రాలయము)కు ఆహ్వానము చేసి మైసూరుయలూకా రిజిస్ట్రేషన్ ప్రయంజనీయరగు రాజసభా భూమిని కమ్యూర శ్రీనివాసరావుగారు బి. ఏ. బి. సి. ఇ. ఎల్. సి. ఇ. ఏ. బి. యాజమాన్యముక్రింద వైసి నివసించిన ప్రజలముందు యానెల 19, 20, 21 వ తేదీలందు జరుపబడును. మధ్యమతస్థులందఱును వచ్చి అచట జరుగు కార్యక్రమము నందు సామగ్గిని సభను జయప్రదము నొసరింపవలయును. అందఱకు అనుకూలముగ నుండుటకై యాప్తర నెలవులలో ఏర్పాటు చేయబడినది. కనుక మధ్యమతస్థులందఱును దయతో వచ్చెదరుగాక. వివరము తెలియగోరువారు బల్లారి ఎస్. పూర్ణప్రజ్ఞరావు ఎమ్. ఏ. బి. ఎల్. గారికి వ్రాసిన బడయ గలుగుదురు. అని ఒక నిశ్చయ వ్రాయుచున్నాడు.

నాల్గవ కృష్ణామండల గ్రంథాలయసభ:—ఈ నెల 3 తేదీని సాంఘిక సేవాసమాజయందీరమున, కృష్ణామండల సభ తోడ జరుగనున్న నాల్గవ గ్రంథాలయసభకు సన్మానసంఘ మేర్పరచబడినది. శ్రీ శల్లాగ్రంథ చలపతి శర్మగారు సన్మాన సంఘాధ్యక్షులుగను, ఎర్నూరు-దెంతాలూకాయందలి గ్రంథాలయోద్యమాభిమానులు సభ్యులుగను, క్రింద ప్రయంజనీయరగు నామములు గలవారు 4 గురు కార్యదర్శులుగను ఎన్నుకొనబడిరి. ఈ సభ 20-4-19 తేదీని ఉదయము జరుగుటకు శ్రీ మైలవరం రాజనాథ ఆధిపత్యము వహించుటకు శిర్యారించబడినది. కావున కృష్ణామండలమందలి గ్రంథాలయ ప్రతినిధులు, అభిమానులు, సభకు విచ్చేసి; గ్రంథాలయోద్యమమును అలరించు పార్థింయచున్నారము.—ఆయ్యంకి వేంకట రమణయ్య, మల్లెపూడి వేంకటరామయ్యగారు, రెల్వే ప్రజ్ఞ మండేవ్వరశర్మ, రంగారాం వేంకటరమణయ్య, కార్యదర్శులు.

ఉచితఆయుర్వేద చికిత్సాలయము, నల్లూరు:—నల్లూరు పురములోని కలరల కణ్ణుశ్రేణి, రామానుజము శ్రేణిగార్ల ఉచితఆయుర్వేద చికిత్సాలయమున కి సంతకము మార్చి నెలలో 8610 మంది రోగులువచ్చిరి. ఫిబ్రవరి నెలలో 5950 మంది గలరు. ఇందులో 3542 క్రొత్తరోగులు గలరు. వీరిలో 3423 మంది పురుషులును, 1517, స్త్రీలును, 1640 బాలయగు గలరు. దినమునకు నుమారు 218 మంది చికిత్సాలయమునకు వచ్చుచుండిరి. క్రొత్తవారు 114 గురును, ప్రాతఃక-కు 109 గురును సగుటుమీద వచ్చుచుండిరి.

ಈ ಯು ರ್ವಾಕ್ರಮಂ, ಸಿ.ಸಿ, ಆರ್ಕೈವ್‌ನವು, ಡಿ.ಐ. ಎಸ್ ರಿಸು

వల స్వల్పము!

సీసా 1-కి 0-8-0 అణాలు మాత్రమే!!

గుణ మధికము!!

వలచ భాషను చూచికొనిన

మోసము కలుగదు.

అమృతం

జనము

అన్ని నొప్పులకు

వరమాషధము.

తలనొప్పులమాన్యుక. వాయువుపోటబావున. పొన్నుపునొప్పుల బారదోలును. పొట్టను బోగొట్టును. ఇవి యని యననేల కలలవిధమైన నొప్పులకు సంజీవినివంటిది. ఈమూలికలతో హింమాజ్ఞమందు తయారు చేయబడు మంచిమందు. దీనిని విడదీయకపోయినా అనేకము వాడుచున్నాడు. గొప్పగొప్ప వారిచే వేలవేలము యోగ్యతా కరములు పొందియున్నది. అన్ని దుకాణములలోను చిక్కగలదు. ఒకసారి పరీక్షించి చూడుడు.

తామర తైలము

తామర, తీట, ఏనుగుజ్జి, దురద, ఉంగరము లకంతచుట్టు, కసికారుట, పెండ్లుక లూడిపోవుట మొదలగు చర్మరోగములకు వాడగలము చేయగలదు. రాజారాజు బొమ్మను చూచికొనుట మంచిది. వల 0-6-0 లా మాత్రమే.

మోహి నీ తైలము

శ్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది. 5 తులముల నూనెగల సీసా 1-కి రూ 0-12-0.

దంత చూర్ణము

పంటి నొప్పులకు దివ్యవర్ణము; నువ్వునగలిగియుండును. సర్వసామాన్యముగ వాడుటకు తగియున్నది. దప్పి 1-కి వల 0-2-0; 12-కి రూ 1-2-0 లా.

అమృతం జనము డిపో,

109, ప్రేమిరోడ్డు, పోస్టు, బొంబాయి. 6, తంబుశెట్టి వీధి, మద్రాసు.

Actina Cures Deafness.

Not merely improves the sense of hearing temporarily as do Electrophones, Ear Drums, etc., but really cures the disease permanently. The secret of Actina's success is that it removes the cause of the disease and that is where it differs from all other treatments.

The principal cause of Deafness is Catarrhal Inflammation of the throat and middle ear and until this is removed the hearing cannot be restored. The powerful vapours emanating from Actina, inhaled through the mouth and nostrils and applied to the eye, course through the delicate nerves and blood-vessels, removing Congestion, stimulating and invigorating and restoring the organs to their normal healthy activity.

Actina is the surest, simplest and most natural cure for Deafness and is just as effective in other Catarrhal diseases, such as Eye Troubles, Hay Fever, Asthma, Bronchitis, Headache, Sore Throat, Influenza, etc. Costing only Rs. 25-8 (plus postage etc.) this wonderful instrument should find a place in every home. Booklet entitled "Prof. Wilson's Treatise on Disease," containing useful health advice and full Particulars of our Conditional Trial Offer, post free on request. Write to-day to Rai B. S. Bhandari, M. A., Batala. (India)

Natural Actina Treatment.

కారణం బి:— ఇది శ్రీధర్మబోధిని అను వాడుక... నువ్వునుచూచిన నంగీకరించునట్లు మార్గ మిందుచూపబడినది. అందుకే ఇది విశ్వవ్యాప్తముగా వల 0-1-0-0 లో వ్యాప్తి కలదు. విశ్వవ్యాప్తికావార్యమయ్యి, 7 తంబుశెట్టి వీధి, మద్రాసు.

TAKE THE OFFENSIVE AGAINST CATARRH.

Many people are inclined to neglect this disease in its early stages—don't commit such an error! Catarrh give rise to many diseases such as—Bad Sight, Deafness, Hay Fever, Asthma, Bronchitis, Sore Throat, Influenza, etc. To effectively cure Catarrhal disease you "must remove the Catarrh and that is what most remedies fail to do. The Actina Treatment gets right to the root of the trouble and the powerful vapour courses through even the minutest nerves and blood-vessels in direct contact with the affected membranes, removing the congestion, and restoring healthy circulation. Invest Rs. 25-8 (plus postage etc.) in an Actina and save specialists, fees. Valuable Booklet entitled "Prof. Wilson's Treatise on Disease," containing particulars of our Conditional Trial Offer and testimonials, post free from Rai B. S. Bhandari, M. A., Batala (India). (669)

ACTINA NATURAL TREATMENT.

తామర తైలము

తామర, తీట, గజ్జి, మంచిమందు

దప్పి 1-కి అ. 6. 12-కి రూ. 2-8. 10-కి రూ. 25.

అమృతం జనము డిపో, బొంబాయి. అండ్ మద్రాసు.

మోసపోకుడు

తుప్పుపట్టినయిండ్లకుండ చేయురంగులను తక్కువధరలకు కొని మానపోకుడు. అట్లు తుప్పుపట్టకుండా చేయునది యొక్కటియే.

వెయిలెన్ డవ్ అందు కంపెనీవారి "బిటు మాస్టిక్ సాల్యూషన్."

Willes Dove & Company's "Bitumastic Solution."

దీనిని వంటెనలకు కప్పులకును నునయోగించుటకు ప్రపంచమందంతట చాల మంచిది. దీనిని సాధారణముగా వైలువె కంపెనీలును ముగిసివలువారు వచ్చికు వర్కువారు బొగ్గుగనులవారు లోహగనులవారు ప్రపంచమందంతట ఎక్కడ చూచినను వాడుచుందురు. రాతిబోవుటగాని కగిలిబోవుటగాని యిండ్లకు.

వెల రూ. 56-0-0

పోస్ట్ పంజల్లు:—ది పోస్ట్ ఇండియా ఇండస్ట్రియల్స్, లిమిటెడ్.

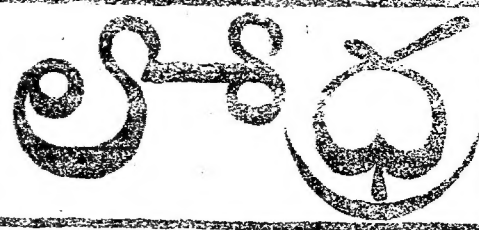
ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీ అందు ఇంజనీరింగు వర్కు.

తెలవలెత్తె వెం. 55కి రూ.

389

మదరాసు

వైకామోజెడ్ గోరునప్పుడు ఈవత్రిక పేరుకుడ నుదాహరింప గోరుచున్నాము

గర్భాశయ రోగనివారక:— శ్రీలక్ష్మి గణపతి

ముకుళుల ఒహిష్టి కామండుట, అకాలబహిష్టి, మెలబాష్టి గాను, తక్కువగానుపోవుట, వసుమరోగము, సంభావనీనత రక్తహీనత, మలబద్ధకము, నూతికావాతము, కీళ్లనొప్పులు, అరకాళ్లు, అరచేతులు మంట మొదలగు శ్రీ మర్మవ్యాధులను మరుగును.

వెద్దలుడ్డి రూ 2.0-0.

చిన్నది రూ. 1-10-0

రక్తశుద్ధి ద్రావకము:— ఇది రక్తహీనత, మలబద్ధకము, అశీర్ణము, కీళ్లనొప్పులు, సోమరితనము, మేహ (నణములు, నుఖసంకటములు, నిస్సత్తుక, కడుపులో మంట మొదలగు వ్యాధులను నివారించి కఠినమువలన కాంతిని యిచ్చును.

వెద్దలుడ్డి రూ 2.0-0.

చిన్నది రూ 1-10-0.

జ్వర నివారక బుడ్డి 1-కి రూ. 1-10-0

కేసరికుటీరం, ఆయుర్వేద ఔషధశాల, 88, సోలీసుకమిషనర ఆఫీసురోడ్డు, ఎగుంబూరు, మద్రాస్. 166 (రాంబి:— 9, బండగ వీధి, మద్రాసు.

పాళ్ళపు వేంకటాచలవణికులవారి

ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాంశధములు.

1. అక్షివిలాసరసము:— అక్షివేలముల ప్లేగు రోగులకు

ఈ అక్షివిలాస రసమువలన విరోధులై ముచ్చాదు. ఒకే యొక అక్షివిలాస రసముగల సీసా తనయొద్ద ఉండేసేన ప్లేగుకు సర్వోత్తమమైన సిద్ధాంశధము వేరొకటి లేదని వాడు సందోషముగ బల్కులకు. దినజ్వరము, మాదరి బాల్సక జ్వరములు, నవ్వి పాతము మొదలగునవి కప్పుక నిజమగును. సీసా 1-కి 1-0-0, 5-కి 1 ఇంచా. (594)

2. కీనివాన తైలం:— ప్లేగు గడ్డకును, సంకుల నొప్పి

పోవుటకును మంచిమందు. సీసా 1-కి 0-8-0, 5-కి 1 ఇంచా.

3. వైక్యర రాసకం:— దీనిని నవ్వింపింపబడినదియే

మాత్రమును కట్టక (కలరా) వాంతి భేది, శీత భేది, అశీర్ణ భేదులు నుణము కాగలదు. సీసా 1-కి 1-0-0, 5-కి 1 ఇంచా.

4. బాలసుఖోదము:— బిడ్డలకు బలకారి; తియ్యరి

మందు. మందము, మలబద్ధము, అశీర్ణ భేది, కృకత్కము, కడుపుబ్బి మొదలు. అకలిలేడంతట మొదలగునవి నుణముయి బిడ్డల పుష్టిగలవారగుదురు. సీసా 1-కి 0-12-0, 5-కి 1 ఇంచా.

5. లోకానయవారి కన్యామూర్తి:— బిడ్డలకు కడు

పు నుదిరినవారికి, బాలింబుట ఉత్తమ గుణకారి. మందము, పడితేలు, దగ్గు, అశీర్ణము, శీత వారిం, పొరవ్వవాయువు, నుఖబద్ధు, జ్వరం, చలిజ్వరము, టుప్పులము మొదలగు యావన సేక రోగములను నుణముచేయును (801)

280 మాత్రము గల సీసా

0-4-0

5 సాము కచ్చతో 6-కి

1-8-0

" " 12-కి

2-14-0

" " 25-కి

5-5-0

(కలితాంశధముతో కూడ అనుపానము తేనెగున తంపలగును.

శ్రీ సీతా రాఘవ వైద్యశాల, మైసూరు.